

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Stephan Lochner: A kisedő imádása

Huszonötödik évfolyam
2014. december

12

Tartalom

Prédikáció a címlap témájára

Bántó Tamás Csilla Andrea: Mária. Lukács 2,1–20.....587

Prédikációk adventi vasárnapokra

Becsky Eörs: A beteljesedés sokszínűsége. Lukács 1,57–58 589

Jobb Domokos: Készülj Istened elé! Zsoltárok 25,11 590

Kovács Ferenc: A menekülő ember. 1Mózes 28,11–15 593

Prédikációk karácsony nagyhetére

Lőrincz István: A pásztorok

Hallani – menni – továbbmondani. Lukács 2,16a.....595

Megtalálták a gyermeket, Máriát és Józsefet. Lukács 2,16b.....596

Elhírdették. Lukács 2,17 597

Mindenkinek, mindenütt. Lukács 2,18a.....598

Csodálkozás. Lukács 2,18b.....599

Dicsőítve Istent. Lukács 2,20.....600

Prédikációk karácsony ünnepére

Csomay Árpád: Örökkévalóság a múltó időben. János 1,14a.....602

Lőrincz István: Karácsonyi igehirdetés. 2Királyok 7,9 606

Müller Dezső: A napkeleti bölcsek karácsonya. Máté 2,1–2 608

Oláh József: Simeon. Lukács 2,29–32 610

Pótor Imre: Üdvözítő született ma néktek – örüljetek! Lukács 2,10–11 612

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Jézus példázatai

A tékozló fiú. II. „...és megeseék rajta a szíve”. Lukács 15,20–24.....615

A Genezáret partján

Gyökössy Endre: Jézussal – a jövőbe.

Szabadító Istenünk.....622

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés

Csenteri Levente: Három ajándék Istentől. 1Korinthus 13,13.....625

Temetési igehirdetés

Ötvös József: Egy évszázadnál hosszabb élet. 5Mózes 4,32–40.....626

A címlapon Stephan Lochner *A kisdéd imádása* című festménye.

A hátlapon Túrmezei Erzsébet *Pásztorok* című verse.

Prédikáció a címlap témájára*

Bántó Tamás Csilla Andrea

Kispetri

Mária

Alapige: Lukács 2,1–20

A megfestett Ige: Lukács 2,1–20. Akit az Ige meghihletett: Stephan Lochner – A kisdéd imádása.

Egy festőművész szemén keresztül fogunk most az Igével találkozni. Zömével találunk olyan művészeket, akik igencsak jártasak voltak a Szentírásban. Időseinket nem körözik le, de a mai felnőtt és fiatal generáció nehezen vehetné fel velük a versenyt. Arra szeretném elsősorban felhívni a figyelmet, hogy Isten drága Igéje milyen sokféle úton, milyen sokféle emberhez eljutott. Amikor meg eljutott egy festő, egy szobrász, egy építész gondolataiba, terveibe, és meg is valósult, azáltal rengeteg egyszerű, templomba járó emberhez is eljutott. Megfestett bibliai részek, aztán szoborrá, domborművé alakított bibliai személyek és történetek, nem utolsósorban épületek homlokzatairól, oszlopairól visszaköszönő jól ismert apostolok, Krisztus-hívők – ezt tették élénk már a kora középkorban munkálkodók, majd a reneszánsz művészek és utódaik.

A karácsonyi ünnepkörben idén egy német gótikus festő, Stephan Lochner munkájában ragadhatjuk meg *a kisdéd imádását*. Nagyon sokan megfestették ezt a témát, de a 15. század végén már más stílusban. A régi, bibliai téma marad, ahhoz hűen kötődnek, de a reneszánsz művészetben az egyházi megkööttségek helyébe a minden iránt érdeklődő ember természet-megfigyelése lépett. Felfedezték az embert körülvevő világot és a világ jelenségeit, próbálkoztak a természethű ábrázolásmóddal. Ez már egészen más művészet, mint ami az ókorban volt. *A kisdéd imádása* című festményen (látható az *Igehirdető* címlapján vagy internetről kivetítve a templomban, az imateremben) minden olyan szép, remek, pompás. Gazdag formák, színek, gyönyörűen hulló köpeny, vidám angyal-arcok. Szinte elfelejtjük, hogy hol is született meg Jézus. A festményről eltűnt a szegénység, az emberi elutasítás, mert abban a korban találtak rá az emberben, a természetben fellelhető szépségre. Hát ezt vitték vászonra is. Hadd érezze az ember, milyen jó embernek lenni. Ámítás lenne? A már realiztikusan is látó szemünknek ez valóban túlzás.

A kérdés számunkra mégis az marad: *Hogyan imádjam a kisdédet?* Mi az Istennek kedves tisztelet? Van-e kialakult, az alkatomhoz illő, de Istent középpontba állító istentiszteleti forma? Kell-e egyáltalán? Ha megkötnék a formák, vajon nem gondoljuk, hogy önmagunk üdvözítői, vagyis önmegváltók vagyunk? Krisztus-imádási módozataink, vagyis a rendszeres igeolvasás, templomba járás se képesek eltörölni a bűneinket, csillapítani a lelki zaklatottságunkat. Hát akkor mi legyen?

Lássuk, mit tanácsol az Ige!

Találtok egy kisgyermeket, aki bepólyálva fekszik a jászolban. (12. v.)

Isten már mindent megtett. Találok egy kisgyermeket. A kisgyermek van, megszületett. Istennek nincs szüksége az ajándékaimra, az áldozataimra, az imáimra, a könnyeimre. Nekem van szükségem az ő ajándékára. Istennek arra az egyre volt szüksége, hogy

---

* Ez a sorozat jól használható a nőszövetségi bibliáórákon.

Jézus testben közénk jöjjön, és rendezze a pizszokul elrontott kapcsolatainkat. Induljak hát el, amikor ezt a finom angyali útbaigazítást hallok: találtok. Az elindulásom, a belévetett bizalmam jelzi, hogy önmagamat adom neki, hogy egész valómat odaadom ennek a találkozásnak. Egyedül ez kedves Istennek!

Elmondták az üzenetet... visszatértek, dicsőítve és magasztalva Istent. (17.20. v.)

Az öröm, a hála szüli meg bennem ezt a viszonyulást. Kerül a számba szó. Az Isten iránti hála keríti a számba a szavakat. Nem nekem kell azokat kitalálnom, hisz nem mondhatok mást, újabbat, ütősebbet, modernebbet, hanem azt kell elmondanom, amit nekem is elmondott Isten. Milyen sokszor bakalódunk, hogy jaj, mit mondjak. Hát azt, amit én is kaptam. Ha meg nem kaptam, ne mondjak semmit. Olyankor nincs mondani-valóm, csupán okoskodásom. Ha viszont kapom, nem lesz kérdés, hogy csak azt adhatom tovább, ami engem is újjá tett.

Hogyan térek vissza, miután megtaláltam a keresettet, vagy pontosabban, miután megtalált engem a Kereső? Istent dicsőítve? Istent magasztalva? Vagy pedig a saját súlyomat, nagyságomat igyekszem gyarapítani. Úgy kell szólnom, hogy szavaim nyomán Ő legyen a nagy, Őt akarják mások is szeretni és követni. Ügynökökféle lesznek: hírnök. A formák nem feltétlenül változnak, folytatom a munkámat, mert a híradás hatására nem a hivatásom, hanem az életem változik meg.

Mária pedig mindezeket a dolgokat megőrizte, és forgatta a szívében. (19. v.)

A kapott üzenetet őrizzem meg, véssem a szívembe és próbáljam meg a helyére tenni. Ha találva érzem magam, eltöprengek a dolgokon, mérlegre kerül sok minden, s válaszolnom kell sok kérdésre: Fontos ez? Nem kap az túl nagy hangsúlyt? Elhanyagolom őt? A halogatott válaszok elmaradt válaszok lesznek. Megtörténik, hogy nem kapok újabb esélyt a kérdés megválaszolására. Nagyszerű dolog a karácsonyi történetben, hogy Isten szeretete, figyelme a szegényeké, az alacsony sorsúaké, az elesetteké, a bűnösöké, a pogányoké lesz. Az enyém! Ámen.

Stephan Lochner (Meersburg, kb. 1400 és 1410 között – Köln, 1451) német festő, a késő gótikus festészet képviselője. Lochner leginkább a szép esésű anyagokba öltöztetett alakjairól ismerhető fel. Életművét nagyfokú természetesség jellemzi, amely a tájak, az alakok, az anyagok és mindenekelőtt az arcok ábrázolásában nyilvánul meg. A kölni városi tanács megbízásából ő készítette a székesegyház részére a város patrónusának az oltárát. Híres a *Madonna a rózsalugasban* című táblaképe, amelyet 1448 körül festett, és amely ma a kölni Wallraf-Richartz-Múzeumban található. Valószínűleg az ő műve az *Ibolyás Madonna* a kölni érseki múzeumban. A budapesti országos képtárban is van egy Madonna-kép, amely alighanem az ő műhelyéből került ki. Feltűnő, hogy az általa készített képek és rajzok között nincs egyetlen passió sem. Fa- és rézmetszeteinek kompozíciói a közép- és kelet-európai késő gótikus táblaképfestészet mintaképei. Figuráinak megformálása visszatükröződik például a csíki szárnyasoltár-táblákon is. (Csikménaság, egykori főoltár, 1543, Budapest, Magyar Nemzeti Galéria.)

Prédikációk adventi vasárnapokra

Becky Eörs
Marosszentgyörgy

A beteljesedés sokszínűsége

Alapige: Lukács 1,57–58
Bibliolvasás: Lukács 1,5–15

Életünk egyik mozgatórugója, motiválója azon céljaink, terveink, vágyaink, melyek által boldogabbak és eredményesebbek lehetünk. Ha ezek olykor nem teljesülnek, csalódottakká válhatunk. Nagyon nehéz beteljesületlen vágyakkal együtt élni, főleg ha az ugyanolyan jellegű vágyak, álmok másoknál egyértelműen beteljesednek.

A felolvasott Ige az Isten szerinti türelem, a kitartás értelmére és az elnyert ajándék örömmel való elfogadására hívja fel a figyelmet.

I.

Erzsébet ároni nemzetségből származó idősebb asszony, aki meddősége ellenére valószínű, hogy komoly, imádságos életű társként él férje, Zakariás pap mellett.

Erzsébeték számára a születendő kisgyerek az Isten szerinti időben adatik, mint ajándék. Ami elismerést vált ki belőlünk az, hogy Erzsébet ki tudja várni ezt az időt. Ide kívánczik a kérdés: De hát mit tehetett volna? – A mindennapok gyakorlata kétféleképpen válaszolja meg ezt a kérdést is. Az egyik, hogy kudarcként élem meg a saját helyzetemet, bűnbakot keresek, esetleg lázadok, neheztelek, vagy valamilyen múltbeli vélt bűnöm miatt büntetésképpen fogadom el az egészet. A másik emberi lehetőség, hogy az ószövetségi Sárához hasonlóan pótmegoldást keresek, mert nekem jogom van ahhoz, hogy ha nem is teljesen, de legalább részlegesen boldog legyek. Akár kudarcélményem, akár pótmegoldás a törekvésem, a kételkedésemnek a gyümölcse, mely által Isten mindenhatóságát és kegyelmességét vonom kétségbe. Ha pedig az Istennel való kapcsolatom elfásultsággá degradálódik, akkor megjelenhet az az érzés, hogy nincs az életnek értelme s olykor ez tragikus, elkeseredett tetteket vonhat maga után.

Erzsébet személyében az alázatos Isten gyermeke jelenik meg. Folyamatosan dédelgeti magában a vágyakat, az álmokat. A benne levő reménység tartja őt készenlétben az isteni szavak, üzenetek, tettek elfogadására. Így lesz ő Istentől megajándékozott, és örömmel elhívott személy.

II.

Erzsébet életében nagy változás áll be, amikor Isten órendje szerint édesanyává válik. Noha az alapige csak a szülése idejének beteljesedéséről beszél, a bibliolvasási részből már értesültünk arról, hogy az ajándékba kapott gyermek már az anyaméhben betelik Szentlélekkel.

Meghatározó ez az angyali ígéret az ajándékot elfogadó Erzsébet részére. Nem érseiteiben fog ő másként viszonyulni a gyerekhez, mint bármely más anya, hanem Isten iránti hűségében és közvetlen környezetéhez való viszonyában mutatkozik ez meg. Mint édesanya, természetes örömmel és feltételezhető őszinte hálával osztja meg ujjongását rokonságával, szomszédságával. Valójában nem csupán egy egyéni örömről beszél Erzsébet, hanem Isten nagy kegyelméről. A kegyelem nagyságát akkor tudjuk igazán felismerni és átérezni, ha szem előtt tartjuk az előzményeket is. Nem felejttem korábbi

meddőséget, de hálával köszönöm jelenlegi termékenységet. Így például a valamikori hitetlen ember önzően meddő, de a kegyelem által hitrejutása óta Szentlélek szerint gyümölcsöző, vagy a szenvedélybetegségben eltöltött hetek, hónapok, évek szorongó meddősége után a kegyelem általi megszabadulás Lélek adta hozadéka a másság szeretettel, segítő megértéssel való elfogadása, továbbá az élettársi viszony meddő bizonytalanságából és kétségéből kegyelem által megérkezés Szentlélek templomaként a házastársi áldozatkészség és pártfogói hűség egységébe, és végül a fogyasztói társadalom habzsoló meddő fogságából kegyelem által Szentlélek által való nyitottsággal ajándékozni, közkinccsé lenni, szolgálni. Úgy érzem, Erzsébet ezt teszi az őt körülvevők körében, amikor a benne testet öltött isteni kegyelmet kihangosítja és köszönétté érleli.

III.

A kegyelemre való rácsodálkozásból született öröm közösségi örömmé tud lenni. Erzsébet nemcsak meghallgatta Zakariás tolmácsolásában a templombeli angyal ígéreteit, hanem megosztotta részleteiben a rokonsággal és a szomszédsággal. Ezt a beavatást a mennyei üzenetbe az érzékeny lelkű környezete örömmel veszi tudomásul. És ez az öröm még inkább kiteljesedik, amikor az ígéret valóra válik. Öröm ott van, ahol az isteni kegyelemre való ráutaltságon túl a kegyelmet el is fogadom. Öröm ott van, ahol nemcsak tudomást veszek a kegyelemről, hanem megértem a kegyelem ajándék mivoltát. Érzem, hogy méltatlan vagyok rá és mégis kapom és merek élni vele. Erzsébet kegyelembe fogadott anyává létele, és abból sarjadó, kinövekvő öröme mintegy emlékeztető jele annak, hogy mindannyian a kegyelem részesei lehetünk. Így válik a személyes öröm általános örömmé. Az együtt örvendezésnek hatalmas ereje van, mert közösséget formáló erő. Így érthetjük meg azt is, hogy a karácsonyi pásztorok miért tudnak együttesen elindulni Betlehembe. Mert az angyal által közvetített isteni ígéret válik valóra.

A közös öröm alkotta közösségen belül biztonsággal és méltó helyemen tudhatom magamat. Erzsébetnek mindkettőre igen nagy szüksége volt, hogy idős kora ellenére a reá háruló szerepet megfelelő bölcsességgel és találékonyssággal betölthesse. Csak így válhatott Isten tervében hasznos munkatárssá és anyaságán keresztül közvetve kiáltó szóvá népe ébresztésében.

Összegzésképpen, Isten ajándéka, Isten imákra adott felelete Erzsébet és a hozzá hasonlók életében megmutatkozik: a türelemben, a kitartásban, és a naponkénti kegyelem örömmel való elfogadásában. Ámen.

Jobb Domokos

Ombod

Készülj Istened elé!

Alapige: Zsoltárok 25,11

Bibliolvasás: Zsoltárok 25,1–11

Isten folyamatos élő kapcsolatot szeretne gyermekeivel, velünk. Nem azt, hogy hébe-hóba írjunk neki egy SMS imádságot, vagy felítve a Bibliát, olykor-olykor kikérjük a véleményét valami nagy horderejű kérdésben, mely életünk további folyását nagyban meghatározná. Még csak azt sem, hogy folyamatos távkapcsolatban éljünk, mint azok a párok, rokonok, barátok, akik napi kapcsolatban telefonon vagy skype-on tudnak egymás dolgairól, figyelnek, segítenek egymásnak. Isten össze akar költözni veled.

Az advent a várakozás ideje. Várjuk a visszajövő Jézust, mint ahogy születése előtt várták őt azok, akik igazán várták a Messiást. Isten közeledik hozzánk, hozzád is személyesen, nem a világnak kell megismernie, befogadnia őt, hanem neked. Isten közeledik feléd, érkezik...

I.

Az első gondolata a mai Igénknek Ámós próféta egyik kijelentésében frappánsan fogalmazódik meg: *Készülj Istened elé!* (Ám 4,12) Igen, ezt kell tennünk mi is, és nem csak adventi időszakban, nem csak ünnepre, karácsonyra várva, de ilyenkor fokozottan.

Nem szeretem a karácsonyt, mert sokszor éppen arra nem figyelünk, ami igazán fontos: *a karácsony lényegére, Jézusra*, aki az Isten Fia. Van finom étel, sütemény, sok ajándék, templomozás, nosztalgia, család, tán még „szeretet” is, de a kapkodásban, készülésben a legnagyobb ajándékról, a SZERETETRŐL, Jézusról megfeledkezünk.

Egy volt évfolyamtársam mesélte el egyszer egyik karácsonyi élményét, mikor legációból visszajött.

A gyülekezetben szolgáló vallástanár, aki a gyermekek ünnepi műsorát is betanította, történetesen haragban volt a szüleivel, annyira, hogy nem is beszéltek egymással. Nem tudni, ki volt a hibás, de a szülők elhatározták, hogy karácsony szentestéjén elmennek a templomba és bocsánatot kérnek, hisz az ünnep nem csak ürügy, de jó alkalom is a szeretet gyakorlására. Nem könnyű az út a bocsánatkérésig, de talán még nehezebb megélni, ha az ember bocsánatkérését visszautasítják. Történt ugyanis, hogy a vallástanár szóba se állt a szüleivel, meg sem hallgatta őket. Az elkeseredett szülők a lelkésztől kértek segítséget, aki már épp kis családjával, no meg a legátussal ült az asztalnál karácsonyt ünnepelve. A lelkész kiment, lerázta őket valahogy, s mikor bejött, dühösen mesélte el miért jöttek, s végül azt mondta: – Milyen pimasz ez a világ, hogy az embert még szenteste is zaklatják, csip-csup ügyekkel bosszantják, s elrontják békés karácsonyát.

Évfolyamtársam, s mi is, mikor elmesélte a történeteket, azon akadtunk ki, hogy a pásztor miként viszonyult az esethez.

Saját kényelmünk sokszor útjában áll annak a munkának, amit Isten reánk bízott. Beszélünk a szeretetről, de csak azt értjük alatta, hogy mások szeressenek minket, s mi ne törődjünk csak magunkkal...

És mégis szeretem a karácsonyt, szeretem, mert telve vannak a templomok, s van rá esély, hogy az, aki egész évben távol marad, szenteste ne csak a csillagszórók szikráit csodálja, hanem számára is megszülessen, hozzá is betérjen, nála is lakozást vegyen Isten maga. Van rá esély, hogy a találkozás meghatározza további életét.

Vannak életünkben sokan, akiket ismerünk, akikkel valahol találkoztunk, de semmi több, s vannak olyanok, akik átformálták a gondolkodásunkat. Isten nem akar semmi maradni, ő a Minden kell hogy legyen, mindenekben.

Te várod-e az ünnepet? Adsz-e alkalmat Neki, a Mindenség Urának, hogy hozzád is betérjen? Váratlan vendég lesz-e, vagy a várva várt, a megálmódott, akit méltón fogadnak, mert tudják, igazi érték érkezik. Készülj tehát Istened elé! Dávid a 25. zsoltár felolvasott versében épp ezt teszi: készül Istened elé.

II.

Az is lényeges, hogy hogyan készülünk. A zsoltárfíró király nem bölcsekedik, hogy te mit tegyél, hogyan várd, hogyan hívd az Urat. Dávid azt mondja el, ő mit tesz, hogy ő hogyan teszi, amit tenni akar. Biztos recept nincs is, de a Dávid példája lehet egy megoldás, egy módszer másoknak is. Talán neked is. Nem az a célja Dávidnak, hogy mások

számára megmondja, mit csináljanak, mit tegyenek. Ő úgy segít, hogy bemutatja, ő mit tett.

Ha vendéget várunk, hogy házunkba jöjjön, takarítunk, rendet rakunk. Ha tovább marad, nálunk alszik, kiszellőztetjük a vendégszobát, tiszta ágyneműt húzunk. Ha randira megyünk valakivel, megmosakodunk, fogat mosunk, kicsinosítjuk magunkat. Ezek mind kellenek az Istennel való találkozásunkhoz is. Rendet kell tenni, tisztává kell válni. A bűnt kell letenni. Dávid bűneitől szabadulna. Bűnei bűzösítik be a levegőt körülötte, Dávid pedig szeretne jó illatot árasztani.

Sok mai embernek az a baja, hogy nem ismeri el a bűneit, sőt megsértődik, ha valaki feltételezi róla, hogy bűnös. Vagy netalán megnevezi azokat a bűnöket. Ha sokáig ül az ember egy rossz levegőjű helyiségben, egy idő után már nem érzi a szagokat. Sokszor a mi érzékszerveink is eltompulnak, értékrendünk elferdül, s ezért nem látjuk a bűnt. De a Szentírás szerint: *Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűn mi bennünk, magunkat csaljuk meg és igazság nincsen mi bennünk. Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz, (Isten) hogy megbocsássa bűneinket és megtisztítson minket minden hamisságtól.* (1Jn 1,8–9)

A rossz levegővel persze nem csak az a baj, hogy ruhánk beszívja a bűzt, hogy bőrünkbe is beleévdődik, mint a putriszag a viskóban lakókra. Ez nem csak undorító lehet, amiért mások elkerülnek, hanem betegséget is okozhat. Ha nagyon rossz minőségű a levegő, bizony bele lehet halni. Lemegy az ember a pincébe, mikor forr a bor, és meghalhat. Egy kis mérgező gázt beszív egy vegyi laborban, s az épp elég! Sőt, az oxigénhiány is halálhoz vezet. A bűn is megöl, vigyázz!

Ha élni akarsz, meg kell válni tehát a bűntől, meg kell vallani a bűnt, el kell ismerned, és kérned kell, hogy tisztulj meg, hogy élj. Dávid ezt az utat járja végig. Belátja, van bűne, nem is kevés és tudja, ha megvallja, Isten elveszi azokat. Életet nyer magának mindenki, aki így cselekszik!

III.

De mi is a bűn? A mennyiség és a minőség sok mindenben számít, s éppen ezért veszélyes, hogy magunkat másokhoz mérjük. Mert ahogy vannak nálam magasabbak emberek vagy alacsonyabbak, bizonyára vannak bűnösebbek, vagy kevésbé elvetemültek is. De ez engem ne nyugtasson meg. A bűneimért örök halálra jutok, mert a bűn zsoldja a halál, mint már tudjuk. Mit ér az, ha nálam bűnösebbek is vannak?

A bűn: elszakadás Istentől, engedetlenség vele szemben. Bűn lehet a tett, a szó, a ki nem mondott gondolat, a vágy maga is. A bűn engedetlenség, szeretetlenség Isten ellen, s az ember ellen, akit az Isten a saját képére teremtett. De bűn lehet valaminek a nem megtétele is, vagy valaminek elhanyagolása, valamiféle mulasztás, mert aki tehetné a jót, de nem teszi, bűne az annak! Tehát nem csupán a Tízparancsolat Igéinek áthágása jelent bűnt, hanem adott ponton bármi, ami Isten és közénk áll.

Konkrétan, hogy kinek-kinek milyen gyengeségei vagy milyen bűnei vannak, itt nem cél kideríteni. Dávid sem sorolja fel paráznaságát és gyilkosságát. Minden bűnt Isten elé visz, kicsiket, nagyokat egyaránt. A fontos, hogy Isten elé már úgy jussunk, hogy a Krisztus kereszten kiontott vére tisztára mosson bennünket, mert csakis ő veheti el bűneinket.

Erről beszél egyik adventi énekünk is, az énekeskönyv 184. éneke:

1. Várj, ember szíve, készen! Mert jó a Hős, az Úr, Ki üdvösséged léssen. Szent győztes harcosúl, Fényt, éltet hozva jó, Megtört az ősi átok: Kit vágyakozva vártok, Beter hoztátok Ő.

2. Jól készítsétek útát! A Vendég már közel! :/: Mi néki gyűlölt, útált, Azt mind vesétek el! A völgyből domb legyen, Hegycsúcs a mélybe szálljon, Hogy útja készen álljon, Ha Krisztus megjelen.

3. Az Úr elé ha tárod A szív alázatát, :/: Őt nemhiába várod: Betér hozzád, megáld. A testi gőg: halál! De bűnödöt ha bánod, Szent Lelke bőven árad, S a szív üdvöt talál.

4. Ó, Jézusom, szegényed Kér, vár, epedve hív: :/: Te készítsd el: tenéked Lesz ott-honod e szív. Jer hű szívembe hát! Habár szegény e szállás, De mindörökre hálás, Úgy áldja Krisztusát.

Hát készülj te is Istened elé! Ámen.

Kovács Ferenc
ny. lelkipásztor
Szatmárhegy

A menekülő ember

Alapige: 1Mózes 28,11–15
Bibliolvasás: 4Mózes 24,17

A felolvasott alapige egy menekülő embert mutat be. Jákób ő, Izsák és Rebeka fia, Ézsauak pedig öccse. Mert hamis módon elcsalta bátyja elsőszülöttségi jogát, mert becsapta édesapját és testvérét, s hogy életét mentse, elmenekül hazulról. Távol élő rokonaihoz igyekszik. Útja pusztá vidéken át vezet, s mikor bealkonyodik, a földre fekszik, hogy pihenjen s erőt gyűjtsön az út folytatásához.

Ha az álomba szenderült fiatalemberhez közelítünk, ha arcába nézünk, benne önmagunkra ismerünk, mert **mi is menekülő emberek vagyunk**. A Szentírás ezt sokféleképpen hirdeti. Azt mondja, hogy mi csak jövevények, vándorok vagyunk, nekünk „nincs itt maradandó városunk, hanem a jövődőt keressük” (Zsid 13,14).

Mi – mint a betlehemi pásztorok – mindig kint vagyunk. Mint egykor őszüleink, Ádám és Éva, általuk mi is kikerültünk a boldog Édenből, az Atya közeléből. Az ok: a Szentírás egy szóval tud felelni: a bűn. Jákób nevének jelentése: csaló. Boldog volt a szülői házban, de becsapta azokat, akik őt szerették. Isten, a mi Atyánk adott nekünk is életet, gondoskodik rólunk. A Halotti beszéd és könyörgés is azt mondja, hogy milyen nagy szeretetben, kegyeletben teremtette a mi Istenünk őszüleinket, Ádámot és Évát és adta nekik a Paradicsomot „házul”. A Heidelbergi Káté a Szentírás alapján azt tanítja, hogy Isten az embert örök boldogságra teremtette, hogy az ő Teremtőjét megismerje, szívből szeresse, Vele örök boldogságban éljen (HK 6). Igen, de bűnbe esett az ember. A Sátán ösztönzésére a maga saját akaratából fellázadt a teremtmény, a Teremtő és Gondviselő ellen, megrabolva a Jóttevő bizalmát. Azóta is szüntelen meglopjuk, megcsaljuk Istent, hiszen nem hódolunk előtte hálás, köszönetmondó imádsággal, nem fogadjuk meg jóra intő szavát. Rossz családtagok vagyunk, nem vagyunk testvért, a másik embert szeretők. Nem gazdái, hanem zsarnokai vagyunk Isten szép világának. Ezért nyugtalan, boldogtalan a mi életünk. Nem tudunk a bűn árnyékától szabadulni.

Nehéz a menekülő ember sorsa. Ezt átlátja a földönfutóvá lett Kain is, amikor panaszosan így kiált fel: „Nagyobb az én büntetésem, hogysem elhordozhatnám.” (1Móz 4,13) A Biblia a földi életet a siralom és a halál árnyéka völgyének mondja. Nyugtalan-sággal teli az atyai háztól távolra került ember élete. Szépen szemlélteti ezt Jákób törté-

nete, akit puszta helyen ér az este, s édesanyja puha párnája helyett vánkosul egy lapos követ tesz feje alá. Nyomja a kő a fejét, de a bizonytalanság, talán a lelkiismeret vádjá miatt a kő nyomja a szívét is. Ezért nyugtalan az álma.

Mi is számtalanszor érezzük, hogy nehéz a menekülő ember sorsa. Hányszor mondjuk: Nehéz az élet! Nehéz, fáradságos, sokszor eredménytelen munkával kenyeret keresni. Nehéz szeretteinkről gondoskodni, látni betegek szenvedését, aggódni azokért, kik szívünk számára kedvesek, nehéz gyászt viselni s a magunk elköltözésére gondolni. Ádámmal mi is így kiáltunk fel: „Csak az a vég, csak azt tudnám feledni!” (Madách Imre) Jóbbal s Hamlettel mérlegelünk: „Lenni vagy nem lenni!” (Shakespeare) A bűn köve terheli agyunkat s szívünket, idézve a bűnbánati éneket: „Nincs szívemnek nyugodalma vétkeim miatt!” (MRÉ 302)

Mégsem reménytelen a Jákób esete. Ez annak tudható be, hogy bár a földön fekszik, de **felfelé néz**. Ez a felfelé nézés a hit. Istentől várja a segítséget, mint a mélységből kiáltó zsolttáros, vagy az a szorongatásban levő lélek, aki szemeit a hegyekre emeli, és onnan várja a segítséget. Az a hit, hogy Isten által a nyugtalan éjszaka után jön a reményekkel teli hajnal, hogy van porból való felkelés, az útnak van folytatása, van menedéket nyújtó másik otthon. Ez ad erőt a szorongatásban élő embernek. Az a hit, hogy Isten – ahogy egyházi énekünk szerint – teljesíti Édenben az első emberpárnak adott ígérését, küld „vigasztalót, ő magvukból valót, ki eredeti elvesztett jussukba és boldogságukba visszahelyezi” (MRÉ 179,2). Ez élteti a második adventben élő embert, s mint a napkeleti bölcseket a fent ragyogó fényes Csillag, vezéreljen bennünket is nyomorúságaink közepette, míg találkozunk a Szabadítóval, a Megtartóval.

A felfelé néző emberre visszanéz a segítő Isten, aki nem vonja meg atyai jóságát tékozló fiaitól. Így a földön fekvő Jákóbnak álomban jelenik meg. Jákób egy olyan létrát lát, amely összeköti a földet az éggel, a mélységet a magassággal. Ezen a létrán angyalok járnak fel- s alá, a tetejéről biztató szó hangzik: „Íme, én veled vagyok, hogy megőrizzelek téged, valahová menédesz (...), mert el nem hagylak téged.” (1Móz 28,15) Isten, az Úr biztatja pártfogoltját. Mi tudjuk, hogy teljesíti is adott ígérését, mert Jákób hosszú évek után népes családdal, gazdagon hazatér a szülői házba, és kibékül testvérel. Nemcsak neve változik meg egy Jabbók révi küzdelem során, hanem egész élete. Beteljesedik az ígélet: „te benned és a te magodban áldatnak meg a föld minden nemzetégei (1Móz 26,4).

E történet kapcsán nem lehet, hogy ne gondoljunk arra, aki A zsidókhöz írott levél szerint az angyaloknál is nagyobb, az Úr Jézus Krisztusra, aki az első karácsonykor alászállott a földre, emberi, szolgai formát öltve, hogy megkeresse és megtalálja, ami elveszett. Az angyal szó jelentése: küldött. Őt küldte az Atya, hogy általa legyen őriző Pásztorunk. Jézus számtalanszor biztatott így: Ne félj! Ma is szól: Ne félj, mert én veled vagyok bujdosásod idején. Ne félj, mert általam áldássá lehetsz, csalódból lehetsz keresztény, ami azt jelenti: Krisztus-féle. Összetört porsátor helyett adok neked magasságos helyet a nem kézzel csinált házban, hol ismét megbékélve egyesülhet a család, s az Atya közelségében örök boldogságban élhatsz. Ott az én kebelemre hajthatod fejed, hogy az Úr látásában gyönyörködhess. Várd hát az Urat! Ámen.

Prédikációk karácsony nagyhetére

Lőrincz István
Marosvásárhely-Alsóváros

A pásztorok

Hallani – menni – továbbmondani

Alapige: Lukács 2,16a

Öt évvel ezelőtt kezdtük el magyarázni a pásztorok történetét, s Isten segítségével ebben az esztendőben be fogjuk azt fejezni. Csodálatos, gazdag történet ez, szinte minden szava sokatmondó a mi számunkra. A tavaly odáig jutottunk el, hogy a pásztorok elhatározták, hogy elmennek Betlehembe, hogy megbizonyosodjanak azon dolgok felől, amiket az angyal kijelentett nekik. És el is indulnak, mégpedig sietséggel. Ez az egyetlen dolog, amit az evangélista elmond nekünk a pásztorok útjáról. Semmi többet. Nem írja le, hogy miről beszélgettek útközben, hogy találkoztak-e valakivel, hogy volt-e valami akadály az útjukban. Csak annyit mond el, hogy ez egy sietős út volt. Fontos, hogy ezt tudjuk? Én úgy gondolom, hogy igen, különben nem jegyezte volna fel nekünk a Szentírás. Ebben a történetben nem először hallunk sietségről. Nemcsak a pásztorok siettek, hanem Isten is, és az angyal is. A sietség általános jellemzője ennek a történetnek. Siet Isten, hogy még ma kihirdesse, hogy született néktek ma a Megtartó. Ez a sietség nem véletlen, hisz itt nem kevesebbről, mint az emberek üdvösségéről van szó. Hatalmas szeretet őrzi, hajtja Istent, hogy azt minél hamarabb kihirdesse a kárhozatban, bűnben levő embernek. Isten szeretetének sürgetős sietsége áll itt előttünk. S az angyal is sietett, hogy elmondja a nagy üzenetet a világnak. És a mennyei seregek is siettek, hisz azonnal megjelentek és dicsőítették Istent. Minden késlekedés nélkül tették ezt!

Vajon nekünk nem kellene sietnünk? Csak épp mi ne igyekezzünk? Csak minket hagyna közömbösen, hidegen ez a hír? Ó, nem! Mi is siessünk hát menni, vinni az üzenetet minden embernek. A karácsonyi történet három területen zajlik. Az egyik a mező, ahol nyáját őriztek, aztán az istálló, amit Jézus jelenléte templommá szentelt, és a világ, a missziói terület. Ez a három hely ott volt nélkülözhetetlenül a pásztorok életében s ott kell hogy legyen a miénkben is. A pásztorok először ott állnak az angyalokkal, majd Jézus mellett, és végül ott találjuk őket az emberek társaságában. Először hallgatni kell, majd megtalálni, végül pedig bizonyosságot kell tenni, vagy más szavakkal: hallani, látni és beszélni. Ez a karácsonyi útvonal, menetrend és így van ez ma is! Ezt Isten rendelte így és nem lehet megváltoztatni. Egy állomást se lehet kiiktatni. Nem lehet igehirdetés nélkül eljutni Jézushoz, és nem lehet Jézus nélkül eljutni az emberekhez. Mert az is nagy baj, ha az emberekhez nem jutunk el. Talán épp ez a karácsonyi ünneplésünk nyomorúsága, hogy ünnepeink, itt vagyunk a templomban, de utána nem indulunk el. Nem jut ki az evangélium a templomból otthonainkba, munkahelyeinkre, embertársainkhoz. Jézus nem tudott elindulni, Jézus nem tudott az emberek közé menni. Ezt a pásztoroknak kellett megtenni! Nekik kell oda menni, ahova az Úr küldte őket. Ez a hit útja, ez a megtérés útja. Elfordulni a földtől, a mezőtől, a nyájtól, s odafordulni a bölcsőhöz, Jézushoz, utána pedig az emberekhez menni. Ki kell menni a világba, akármilyen nehéz is az. Jó Jézussal lenni, jó itt lenni a templomban, jó a testvérek közösségében, az imádat légkörében lenni, de nem lehet ott maradni. A pásztoroknak is menniük kellett, miután találkoztak Jézussal, miután imádták Őt, miután megértették a testtélével titkát. A pásztorok

élete így lett teljes. Nem volt teljes, amíg a mezőn voltak, de nem lett teljes még akkor sem, amikor Jézussal voltak, hanem csak akkor lett teljes, amikor elmentek és hirdették mindenkinek, amit láttak és hallottak. Akkor tudták magasztalni Istent. Nem lehet ez másképp velünk sem. Mindhárom helyen ott kell lennünk. Mert minket is Isten rendelt mind a három helyre, és mind a három helyen meg akar áldani, és fel akar használni. Ámen.

Megtalálták a gyermeket, Máriát és Józsefet

Alapige: Lukács 2,16b

Különös az a mai Igében, hogy a pásztorok számára nemcsak az volt fontos, hogy Jézust megtalálták, hanem az is, hogy Máriát és Józsefet is megtalálták. Ez nem lényegtelen a karácsonyi történetben. Miért? Két dolog miatt. Először is, hogy itt hittestvérekre találtak. Két olyan embert, akinek már előbb megjelent az Úr, akiknek már sok hittapasztalatuk volt, akik már sok mindenben átmentek a hitéletben. A pásztorok, József és Mária sem maradhatnak távol egymástól. Isten összevezeti az ő útjaikat. Ők megtalálják egymást. Hogyan? Az angyal beszéde, az Ige által. És ott vannak együtt Jézus körül. Isten az övéit egybeszerkeszti a földön, nincs privát keresztyénység. A múlt század egyik nagy teológusa mondta: az ember sok mindent csinálhat egyedül, de keresztyénnek nem lehet egyedül lenni. A keresztyéneknek szükségük van egymásra. Ők el kell mondják egymásnak hittapasztalataikat, ők kell hogy erősítsék és bátorítsák egymást! Azért kell közösségben legyünk egymással, hogy utána még nagyobb erővel és meggyőződéssel tudjunk bizonyosságot tenni a világnak. A szentek közössége nem cél önmagában, hanem a misszióért van.

A második dolog, hogy Józsefnek és Máriának is szüksége volt a pásztorokra. Mekkora öröm lehetett számukra is ez a találkozás! Hisz a várakozás hosszú hónapjaiban csak kettesben voltak, senkinek se tudták elmondani nagy és szent titkukat, amit az angyal megjelentett nekik. De hogy is mondhatták volna azt el olyanoknak, akik nem hittek? De most itt vannak a pásztorok, akiknek az angyal szintén elmondta az örömhírt. Mekkora csoda lehetett számukra, hogy Isten ugyanazt kijelentette másoknak is, anélkül, hogy ők azt elmondták volna, a pásztorok már tudták. Ez minket egyszerre megszegyenít és meg is vigasztal. Megszegyenít akkor, amikor mi azt gondoljuk, hogy az emberek üdvössége tőlünk függ, a mi bizonyoságtételünktől. Isten nekünk is feladatot ad. De az Ő ügye nincs a mi kezünkben. „Az én Atyám mindez ideig munkálkodik, én is munkálkodom” – mondja Jézus. Isten sokszor embereken keresztül végzi el munkáját, de elvégezheti emberek nélkül is. Itt indul el az a folyamat, ami aztán pünkösdkor folytatódik, amikor háromezer ember csatlakozik a gyülekezethez.

Egy kicsit most álljunk meg e szónál: megtalálták. Itt tényleg úgy tűnik, mintha a pásztorok találtak volna rá Jézusra. De hogy találhattak volna rá, ha előbb Isten nem kereste és nem találta volna meg őket a mezőn? Vigyázzunk, hogy ne magunkat tegyük az első helyre. Az én keresésem, az én megtérésem, az én üdvösségem – szoktuk mondogatni. Nem a pásztorok érdeme mindez, hisz ők nem keresték Istent. Isten kereste és találta meg őket. Vagy gondoljunk csak a tékozló fiúra. Nem ő indult el haza, mert mit mond az atyja? Elveszett és megtaláltatott. Istené a kezdet és a vég, az akarás és a munkálás is. Ő a hitnek elkezdője és bevégezője, és nem mi! Nem mi végezzük el üdvösségünk felét, az egész üdvösségünket Ő végzi el. Az már más kérdés, hogy a mi felelőssé-

günk is teljes. De ne felejtjük, az üdvösség teljességgel az Ő munkája, az üdvösség teljességgel ajándék.

Végül: a „megtalálták” kifejezés kissé megtévesztő. Mintha ez az ő érdemük lett volna. Sohasem találták volna meg, ha előbb Isten nem gondoskodott volna arról, hogy ők hallják az evangéliumot, ha nem rendezett volna így mindent. Persze, nekik is menniük kellett, nekik is dönteniük kellett. Megtagadhatták volna az evangéliumot. De az is kegyelem, hogy a kegyelmet elfogadhatom – tanítja egy áldott igehirdető. Valóban úgy van, ahogy azt találóan mondani szoktuk: az Isten országának külső kapuján az van írva: jöjj. De mihelyst beléptünk, meglátjuk a belső oldalon levő feliratot: Isten hozott! Így volt ez a pásztorok életében és így van ez a mi életünkben is. Ámen.

Elhirdették

Alapige: Lukács 2,17

Ezzel elkezdődött a pásztorok karácsonyának harmadik szakasza. Miután hallottak felőle a mezőn, miután meglátták őt a bölcsőben, most jön az, hogy ők is beszélnek, hogy elhirdetik azt, ami a gyermek felől nekik mondatott. Mi is történt tehát? Továbbadják az üzenetet. Nem tartják meg a maguk számára. Nem csak egymás között beszélgetnek ezekről a dolgokról. Az evangélium kitör egy szűk körből és eljut az emberekhez, eljut a világba. Az evangélium először kitör az égből. Az angyal és az angyali seregek áttörik a menny és föld határát és hirdetik az evangéliumot. De most áttör az evangélium egy másik határt: a pásztorok és a világ közötti határt, hisz a pásztorok elkezdenek beszélni, elkezdenek bizonyosságot tenni.

Ma mi vagyunk a pásztorok. Ma általunk akar az evangélium áttörni és az egyházból, a templomból kijutva betörni az emberek szívébe, életébe. Fel kell hangozzék a szószéken, otthon, a családban, a munkahelyeken. Az Ige kell hogy hangozzék, úgy, ahogy azt Pál Timóteusnak írja: alkalmas és alkalmatlan időben. Gondoljunk csak az első vértanúra, Istvánra, akinek névnapját, azaz vértanúságának napját épp karácsonykor ünnepeljük. Ő is átadta az Igét. Akkor is mondta az Igét, amikor már a kövek záporoztak felé. Az utolsó szavával is elmondta, hogy látja az Embernek Fiát állni az Istennek jobbjára felől. Továbbadta tehát azt, amit látott. István életének utolsó perceiben is evangéliumot hirdetett. Pedig átkozódhatott volna vagy rosszat kérhetett volna ellenségei fejére. Vagy pedig sajnáltathatta volna magát, hogy ilyen fiatalon meg kell halnia. Ő méltó utóda a pásztoroknak, akik dicsőítették Istent. Ő is az Urat dicsőítve hal meg. A pásztorok már ebben is Jézusra mutatnak. Hisz Jézus szenvedéstörténetének egyik legszebb momentuma, hogy Jézus dicsőítő éneket énekelve indul el a Gecsemáné kertje felé, a kereszt felé. Nem azért magasztalja Istent, amiben van, hanem annak ellenére. A pásztorok nem a körülményeiről, nem a munkájukról, nem a nehézségeikről beszélnek, hanem arról, amit Isten mondott nekik. És bár ezt nem olvassuk, de el tudjuk képzelni, hogy boldogan és örömmel adták tovább a jó hírt. Nagyon fontos azt kihangsúlyozni, hogy a pásztorok azt mondták tovább, amit ők is Istentől kaptak, vagyis az Igét. Ezt kétszer is olvassuk ebben a részben, itt ebben a versben s majd a huszadik versben is. Nagyon fontos azt látni tehát, hogy nem az ő tapasztalataikat adták tovább, nem is a saját hitükről kezdtek el beszélni. Nem önmagukat hirdették tehát. Még csak nem is az ő magyarázataikat az eseményekről, az ő saját látásukat mindama dolgok felől, amik történtek. A pásztorok már gyakorolták azt, amit 1500 év múlva a reformáció is hirdetett: sola Scriptura, vagyis egyedül a Szentírás. Idegen szóval kifejezve azt mondhatnám, hogy nem a szub-

jektív, hanem az objektív valóságot hirdették. Nyilván, hogy úgy mondták el, ahogy tudták, az ő szavaikkal, az ő világuknak a kifejezéseivel. De a Kijelentést mondták, az Igét hirdették. Szavaik mögött ott van Isten Igéje. Vajon mi tudjuk-e ezt tenni? A világ fiai felé, a másképpen gondolkodók felé? Mert minket is megkísért az, hogy magunkról beszéljünk, arról, hogy miként látjuk a dolgokat, vagy ahogy a mi egyházunk, a tudósok, vagy épp ahogy a világ látja. A pásztorok szavakkal is a Gyermeket láttatják. Az Ige Róla kell szóljon! A világ világossága kell felragyogjon az emberek előtt! Sok egyház esett bele abba a tévedésbe, hogy nem az Urat, nem Krisztust hirdette, mint Szabadítót, hanem irodalmat, kultúrát, nemzeti értékeket, társadalmi igazságokat. Hányféle teológia volt már, ami kiüresítette a diplomákat! Lelkipásztorok és gyülekezeti tagok egyaránt nagyon vigyázzunk erre! Ámen.

Mindenkinek, mindenütt

Alapige: Lukács 2,18a

Arról beszéltünk eddig, hogy a pásztorok hogyan és mit adtak át. De most lássuk meg azt, hogy kinek adták át azt, ami nekik a Gyermek felől mondatott. Mert ez a történet erre is választ ad. Ez nekünk, mai pásztoroknak is útmutatást, eligazítást jelenthet, hogy kihez is kell mennünk és kinek kell átadnunk az üzenetet. Mindenkinek, mondja itt az Ige. Nem egy válogatott társaság volt tehát, akinek az üzenetet átadták, hanem mindenkinek és mindenütt. Az első karácsonyi prédikáció íme, mindenkit átölelt, személyválogatás nélkül.

Egy rendkívüli nagylelkűség volt ezekben a pásztorokban. Nem voltak körültekintők, szűkkeblűek, elővigyázatosak. Nem gondolkoztak azon, hogy vajon, akiknek elmondják, be fogják-e fogadni, meg fogják-e érteni. Nem gondolkoztak azon sem, hogy vajon mi lesz akkor, ha visszautasítják, vagy éppen kigúnyolják őket, hanem ők egyszerűen mindenkinek, mindenütt elmondták, ami nekik a Gyermek felől mondatott. Annál is inkább figyelemre méltó a pásztorok igehirdetése, mert erre semmilyen parancsot nem kaptak. Nincs itt szó misszióra való kiküldetéséről, tanítványi feladatokról. Nem azt hirdették, amit nekik megparancsoltak, hanem azt, amit láttak, s ami nekik mondatott. Ez volt az ő motiváltságuk. Ha mi most magunkra gondolunk, a mai igehirdetőkre, bizonyágtévőkre, feltesszük a kérdést: mi elveszítettük volna ezt a készséget? Mintha nem Jézustól jönnénk, mintha nem álltunk volna az Ő jászla mellett. Mintha csak mondanánk valamit, ami nem él igazán bennünk. Itt csodálatos azt látni, hogy alig hangzik el az angyali üzenet, hogy „minden népnek öröme léssen”, s máris elkezd ez az ígélet hatalmasan beteljesedni. Alig megy el az angyal az égbe, szavai már kezdenek beteljesedni. Alig hangzanak el az ígéret, s már jönnek is a beteljesedések. Mert itt már a megszületett Gyermek együtt munkálkodik velünk. Az Úr már vezeti is őket, az Úr már adja is az áldást, munkálja is a beteljesedést. Az angyal visszamegy az égbe, de az Úr máris munkálkodik a földön. Máris dolgozik azon, hogy drága ígéretei beteljesedjenek. S tulajdonképpen az, hogy ők mindenkinek elmondják, nem is az ő munkájuk, hanem az Úr munkája, aki eszközként használja fel őket. Isten mindig is eszközöket használ. Először az angyalt, aki hirdeti az üzenetet a pásztoroknak, aztán a pásztorokat, akik hirdetik az Igét mindenütt, mindenkinek, minden népnek. Mi ismerünk embereket, akik e „mindenek” között ott vannak. Most még itt ezekben a versekben nincs szó nevekről, de azt ezt megelőző fejezetben vannak olyanok, akik kiemelkednek a névtelenségből, akiket Isten felhasználhatott. Ott van maga az evangélium írója: Lukács. Ő maga beszél erről evangéliu-

mának bevezető soraiban, hogy miután sokan elkezdtek megírni azoknak a dolgoknak az elbeszélését, amelyek beteljesedtek, akik nekünk előnkbe adták, akik kezdettől fogva szemtanúi és szolgálói voltak az Igének, tetszett neki is, hogy ő is mindeneknek szorgalmasan utána járjon s azokról rendszeresen írjon Teofilusznak, hogy ő megtudhassa azoknak a dolgoknak a valóságát, amire tanítani fogja.

Ebből azt következtethetjük, hogy Lukács is először valakitől hallotta az evangéliumot. Kitől? Azok közül valakitől, akik kezdettől fogva szemtanúi voltak az Igének. De kik voltak kezdettől fogva szemtanúi az eseményeknek? A pásztorok! Ők voltak a testtétel első szemtanúi Máriával és Józseffel együtt ott a betlehemi istállóban. Miért ne lehetne elképzelni és hinni azt, hogy Lukács találkozhatott a pásztorok közül valamelyikkel és így első kézből tőle hallhatta ezeket a dolgokat, hogy épp egy pásztor elbeszélése alapján írta meg ezt a történetet? S ő, a maga rendjén, amit hallott, most szintén igyekszik átadni egy másik embernek, jelen esetben Teofilusznak. De Isten csodálatos munkája által ez az evangélium, ami egy embernek készült, százmillióknak, köztük nekünk is kincsünké lett. Sőt, elmondhatjuk minden idők minden emberének! Nem lélegzetelállító ez? A pásztorokon, Lukácson, Teofiluszon át minden népnek adatott az evangélium. S a minden nép között mi is ott vagyunk, mert az evangélium hozzánk is megérkezett. Nem ok ez arra, hogy mi is dicsőítsük és magasztaljuk Istent? Ámen.

Csodálkozás

Alapige: Lukács 2,18b

A pásztorok tehát továbbadták az üzenetet. Ők voltak azok, akik mindenütt, mindenkinek elhirdették, ami nekik a Gyermekek felől mondatott. Ők voltak azok, akik elbeszéltek ezeket, de nem magukról, hanem azt mondták, ami nekik is mondatott: az Igét. Bár Igét mondtak az embereknek, ezek elcsodálóztak, mert különösnek találták, amit a pásztoroktól hallottak. A pásztorok számára világos volt, hogy az Úr szólott, hogy az Igét hallották. Azért azonnal mozgásba is jöttek, el is indultak a mezőről Jézushoz Betlehembe. Azt olvassuk, hogy sietséggel elindultak és megtalálták Józsefet és Máriát. De most, amikor ők mondják tovább, senki sem mozdul meg, senki se tér meg, senki se siet elindulni Jézus felé. Nem olvassuk azt, hogy az emberek hitre jutottak volna, csak ennyi történik: elcsodálóznak.

De gondolkozzunk el mélyebben ezen. Mi már hallottuk ezt a történetet, ami számunkra ez már olyan megszokott, de az emberek számára ez teljesen új volt. Ők még ilyen történetet, amelyet nekik a pásztorok elmondtak, soha sem hallottak. És még ha valami megbízhatóbb forrásból jönne ez a vallásos információ! Még ha a jeruzsálemi főpap hirdette volna. Hogy-hogy? Hát Isten ilyen egyszerű pásztorokra bízta ezt a fontos üzenetet? Miért épp őket választotta? Meg aztán milyen különös történet ez. Egy prédikáló angyal, aztán meg Istent dicsőítő angyalsereg, meg hogy a Messiás egy jászolban született, egy názáreti asszonytól? Különös dolog ez, csodálhatták a fejüket. Lehet-e ezektől az emberektől rossz néven venni, hogy nem tudták csak úgy elfogadni a hallottakat? Az lenne a csodálatra méltó, ha nem csodálóztak volna. De nem így vagyunk-e mi is az egész Szentírással? Hát nem az egész Szentírás olyan különös? Az Ige nem olyan, ahogy azt a mi logikánk, értelmünk, emberi gondolkodásunk minden további nélkül elfogadhatná. Mert sohase szabad elfelejtenünk, hogy az egy más világból jön, Istentől jön. Nem a mi világunkról, hanem a kegyelemről szól. Emberi értelemmel csak cso-

dálkozni lehet, Isten Szentlelkének a munkájára van szükség, hogy azt el tudjuk fogadni, el tudjuk hinni.

Azt is kell azonban látnunk, hogy azok, akik hallották, később nem maradtak csupán a csodálkozásnál. Lukács arról is beszél evangéliuma bevezetőjében, amikor azt mondja, hogy meg lehet tudni e dolgoknak bizonyosságát. És rajta kívül már sokan elkezdtek azt megírni. Mi tudhatjuk és szilárdan meg lehetünk győződve afelől, hogy a csodálkozásból nagyon sokan eljutottak a teljes bizonyosságba. De talán jó is az, hogy a pásztorok bizonyoságtételére az első válasz csak a csodálkozás volt. Ez egy kicsit elszomorító, de azért vigasztaló is. Mert képzeljük csak el, ha az állna itt, hogy mindenki, aki csak hallotta, az azonnal megtért volna, és dicsőítette volna Istent. Bizonyára elbízta volna magát ezek a pásztorok. Jelentkezett volna azonnal a hívő gög, az elbizakodottság, s az rettenetes lett volna. Az, hogy ezek az emberek először csak elcsodálóztak, alázatban, szerénységben, Istentől való függésben tartotta a pásztorokat. Meg kellett lássák, hogy csak Isten Szentlelke tudja az emberi lelkekben elvégezni a maga munkáját. Ez a „csak csodálkozás eredmény” ott tartotta őket Jézus mellett, ott tartotta őket a függőségben, az alázatban. Most valljuk meg őszintén: minket is kísért az, hogy az emberek megtapsoljanak, megdicsérjenek, ha azt tudjuk mondani: én megtérítettem ennyi s ennyi embert. Milyen hamar lépünk fel mi is a piedesztálra, milyen hamar esünk az öndicsőítés bűnébe! Az Úr a pásztorokat megőrizte ettől a kísértéstől. Talán ezek a pásztorok sohasem tudták meg azt, hogy az ő bizonyoságtételük által mégis sokan bizonyosságra jutottak. De nem is ez a fontos! A fontos az, hogy ez megtörtént, hogy amit ők Lukácsnak átadtak, azt megkapja Teofilusz és megkapjuk mi! Milyen vigasztaló ez az üzenet a mi számunkra is. Hiszen hányan vagyunk, akik úgy érezzük, nincs áldás a munkánkon, nincs semmi eredménye az igehirdetésnek, a bizonyoságtételnek. Nem látjuk, hogy az elvetett mag kikelne és növekedne. Nem látjuk azt, hogy az emberek megtérnének, megváltoznának. Legfeljebb fejcsóválást, csodálkozást látunk csak mi is. Gondoljunk ilyenkor mindig a pásztorokra, hogy Isten mégis megáldotta az ő munkájukat s higgyük: Isten megáldja a mi munkánkat is. Az áldás az övé, miénk a munka! Tőlünk ezt kéri majd számon. De tudjuk azt is, amit Pál is tudott: a mi munkánk nem hiábavaló az Úrban! Ámen.

Dicsőítve Istent

Alapige: Lukács 2,20

Karácsony este van. Az év legszebb estéje. Az este, amit gyerekként is úgy vártunk, aminek hangulata mindent felülmúl. Mi Isten kegyelméből egy hosszú útnak a végére érkeztünk el, amire öt évvel ezelőtt indultunk el. Az utat együtt jártuk a pásztorokkal. Csodálatos út volt ez! A mezőről Jézushoz jutottak, s ott meglátták és imádták az Urat! De nem maradhattak örökre ott, ahogy mi sem maradhatunk örökre itt ezen az estén, bár úgy szeretnénk ezt az estét, ennek a hangulatát örökre megtartani. Vissza kellett menniük a nyájhoz, vissza a mezőre. De hogyan térnek vissza? S itt ez a fontos! Dicsőítve Istent mindazért, amit hallottak és láttak. Ó, mennyi mindent láttak! Az angyalt, az angyali seregeket, a csodálatos mennyei színjátékot, aztán Jézust a jászolban, Józsefet és Máriát a jászol körül. Pedig azt gondolnánk, hogy a pásztoroknak szomorúaknak kellett volna lenniük, hisz az emberek nem tértek meg, csak csodálóztak. S ekkor azt is teheték volna, hogy elhallgatnak. Minek is mondani? Minek prédikálni? Minek bizonyoságot tenni, ha az emberek legfeljebb addig jutnak el, hogy csodálkoznak? Meg hát parancsot se kaptak senkitől, hogy elmondják, amit hallottak és láttak. Akkor jobban teszik, ha

hallgatnak. De mégsem ezt teszik. A csalódás nem akadályozza meg őket abban, hogy dicsőítsék Istent. Hogyan lehetséges ez? Honnan van bennük ez a dicsőítés? Honnan van bennük ez az erő? De így van ez mindig Isten népének az életében. Épp azért csodálatos az Isten népe, mert ő a nehézségek közepette, vagy azok ellenére is tudja Istenét dicsőíteni. Ebben is követik Megváltójukat. Jézusról csak egyetlen egyszer olvassuk, hogy dicsőítő éneket énekelt. Mikor tette ezt? Amikor a Gecsemáné-kertbe ment, hogy ott elfogják, s majd keresztre feszítsék. Aztán jönnek sorban: István is dicsőíti Istent, miközben hullanak rá a kövek. Pál és Silás énekelnek a börtönben. Az első keresztyének énekelve mennek az oroszánok elé. A protestáns prédikátorok a gályára láncolva énekelnek, atyáink a kommunizmus sötét börtöneiben. Hogy van ez nálunk? Tudom-e mindig dicsőíteni Istent? Vagy csak akkor, amikor jól alakulnak dolgaim? Mitől függ Isten-dicsőítésem? Attól, amit az emberek tesznek velem? Ezek a pásztorok egyedül Istentől függtek. Ők nem azért dicsőítették Istent, mert a bizonyosságtételük sikeres volt, ők Istenre tudtak nézni. Mennyire meg kell nekünk is azt tanulnunk: mindig és mindenben Istent dicsőíteni! Nem a körülményektől, nem emberektől függeni. Pál azt mondja: akár életben maradok, akár meg kell halnom, Isten fog dicsőíttetni. A pásztorok megtanultak nem emberekre nézni, hanem Jézusra.

Végül: a pásztorok is úgy tűnnek el szemeink elől, ahogy az angyali seregek is eltűntek: Istent dicsőítve és magasztalva. Így fejeződött be az angyalok karácsonya Betlehem mezején. Úgy fejeződik be a pásztorok karácsonya is. Miért? Azért, mert az angyalok mögött és a pásztorok mögött is Isten állt. Isten küldte az angyalt, Isten küldte a pásztorokat, Isten Szentlelke küldte őket, s Ő fel is készítette őket. Mi is a mai estén és életünk minden napján, nemcsak az ilyen szép karácsony estén, hanem a próbák idején, vagy halálunk estéjén dicsérjük és dicsőítsük Istent! Ha csak ennyit tanultunk volna meg a pásztoroktól, akkor ez is óriási ajándék lenne! Ámen.

Prédikációk karácsony ünnepére

Csomay Árpád
Biharszentjános

Örökkévalóság a múlt időben

Alapige: János 1,14a
Bibliaolvasás: János 1,1-14

Földünkön minden óraketyegéskor születik egy gyermek. Naponta számtalanszor megismétlődik ez a csoda: élet születik! S milyen nagy boldogság ez a szülők, nagyszülők számára! Milyen nagy odaadással készülnek a megszületendő gyermek fogadására. Már előre tervezgetnek, vásárolnak, hogy minden készen várja a kisbabát, amikor megszületik. Előre megvásárolják kicsi ruhácskáit, a kiságyát, s mindent, amire szüksége lesz. S milyen pazar gazdagság várja mostanában a kis újszülötteket!

Lukács 2-t olvasva, arról értesülünk, hogy *egykoron is gyermek született*. Első látásra semmi különös sincs ebben, hiszen egykoron is, manapság is annyi meg annyi gyermek születik. De mi tudjuk, hogy ez a gyermek nem egy akármilyen gyermek volt. Ez a gyermek nem egy volt a sok közül. Erről a gyermekről Isten tudósít, és amiről Ő beszél, az mindig fontos.

A mai modern világban már vásárolhatunk olyan képeslapokat, melyen egy aranyos gyermek látható és rajta az írás: *Megérkeztem*. Ilyen képeslapokat küldünk a rokonoknak, a jó barátoknak, az ismerősöknek, hogy megtudják: megszületett a régen várt gyermek.

Az evangéliumokban maga Isten küldi az üzenetet: *Megszületett*. Egyszerű emberi szavak hirdetik: *Megszületett*. Vagy: *Az Ige testté lett*.

*

A különös az volt, hogy az első karácsony éjszakáján végre beteljesedik mindaz, amit a próféták hirdettek. Az örökkévalóságból az örök Isten egy gyermek által belépett a múlt időbe. Mennyire várt erre Isten választott népe!

Az emberek szomorúan, lehajtott fejjel járták a maguk életútját. Búsan gondoltak az elmúlásra és arra, hogy mindhiába fáradoznak, mindent itt fognak hagyni, amikor meghalnak. De azután...? Mi lesz majd, amikor az ítélő Isten elé kerülnek?!... Hiszen mindhiába törekedtek a parancsolatokat betölteni, nem sikerült. Az ember egész élete botladozásokból áll s végül belehull a halál torkába?! De hát az Úr megígérte: „Egy gyermek születik nékünk, fiú adatik nékünk, és az uralom az ő vállán leszen, és hívják nevét csodálatosnak, tanácsosnak, erős Istennek, örökkévalóság atyjának, békesség fejedelmének! Uralma növekedésének és békéjének nem lesz vége a Dávid trónján és királysága felett, hogy fölemelje és megerősítse azt jogosság és igazság által mostantól mindörökké. A seregek Urának buzgó szerelme mívelendi ezt!” (Ézs 9,6-7)

Vagy: „Íme, a szűz fogan méhében, és szül fiat, s nevezi azt Immánuelnek.” (Ézs 7,14) Immánuel = velünk az Isten. Valóban így van? Akkor hol marad az Ő ígéreteinek a beteljesedése? Nemzedékek szomorkodtak és várták, hogy végre Isten ígéretei valóra váljanak. Annyi elesett, annyi szegény ember volt! És annyian várták sorsuk jobbra fordulását! És annyian reménykedtek, hogy egyszer a bűneiket is eltörli a Szabadító, a Megváltó!

Ma is olyan sokan vannak, akik keseregnek, akik anyagi gondokkal küszködnek, akik bűneikkel vívódnak! Olyan sokan maradnak munka nélkül, vagy olyan sokan a lét-minimum alatt élnek. Kevés a fizetés, kicsi a nyugdíj. A családot valamiből el kellene tartani. A gyermekeket taníttatni kellene. De miből?! S aztán a lelki problémák is nyomasztják az embereket. Ó, én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből? (Róm 7,24) A legtöbb ember csak keseregni tud bűnei miatt és nem látja a megoldást, amit az apostol így fogalmaz meg: „Hálát adok Istennek a mi Urunk Jézus Krisztus által.” (Róm 7,25)

S ebbe az elkeseredett és halálba rohanó világba lép be Isten az első karácsony alkalmával. Isten beteljesíti ígéreteit Jézus születése által. S ma is erről szól az Ige, hogy Isten hű marad az ígéreteihez. Akkor és most. Amit Ő megígér, azt meg is cselekszi! Betlehemben ez vált nyilvánvalóvá a Krisztus születésekor.

*

Olyan különleges Jézus születése! Ugyanis az Örökkévaló száll alá a múlt időbe. Ha Lk 2-t Jn 1 után olvassuk, akkor nyilvánvalóvá lesz, hogy mind a két evangélista Jézus Krisztus születéséről ír.

De mennyire különbözik ez a két leírás! Mennyire másképpen világítja meg egyik is, másik is Jézus világban való megjelenését! Lukács szent történetet ír. Szinte együtt vándorolunk a szent családdal Betlehem felé! Mintha mi is ott lennénk a pásztorok között, akiknek az angyalok tudtul adják, hogy Jézus megszületett. Velük együtt sietünk, hogy lássuk a gyermek Jézust.

János azonban nem szent történetet ír, hanem szent fejtegetést. Magyarozza az „értetlent”, hogy az Ige testté lett. Ha János evangéliumának az első részét olvassuk, a szent mélységeket járjuk meg, hogy aztán Isten Lelke szent igazságra vezessen: Az Ige testté lett, vagyis Jézusban e múltó világba belépett az Örökkévaló, maga az Isten.

János visszamegy egészen a teremtésig, az időtlen idő kezdetéig...

„Kezdetben volt az Ige és az Ige vala Istennél és Isten vala az Ige.” (Jn 1,1)

Az egyik óraketyegéskor (lásd a bevezető első mondatát) megjelent Isten e világban egy gyermek születése által. Beteljesedett!

Mi teljesedett be?

János oly mélységében ragadja ezt meg: Az Ige (maga Isten) testté lett!

Ő, az Örökkévaló, a Szent, a Felséges a miénk lett! Közénk jött, hogy velünk, köztünk legyen!

Miért hagyta ott a mennyet?! Hiszen a mennyben angyalseregek magasztalták! A menny dicsősége az övé volt! S Ő otthagyta a mennyet. Hozzánk jött e sárgolyóra, a bűneik miatt beszennyezett emberekhez, akik testileg, lelkileg nyomorúságos élethelyzetben vannak. Pedig tudta, hogy csak kevesen hisznek majd Benne. Tudta, hogy a legtöbben lenézik, megvetik. Tudta, hogy sokan áskálódnak majd ellene és addig nem nyugszanak, míg keresztre nem juttatják. S mégis közénk jött! Vállalta a sorsunkat – kivéve a bűnt. Vállalta a szenvedést, a testi-lelki fájdalmat, vállalta a kereszthalált! Mert nagyon szeret bennünket! Láta nyomorúságos életünket és megesett rajtunk a szíve! És jött, hogy célt és értelmet adjon életünknek. És hogy megváltson bennünket, hogy mennybe juthassunk. E sáros földgolyóról mennyei örömbé, mennyei fényességbe juthattunk Átala.

Ezért jött, ezért született meg karácsonykor. Karácsony azt hirdeti, hogy Isten mindent meg akar bocsátani nekünk. Karácsony azt hirdeti, hogy Isten minden bűnünket el akarja felejteni, ha megbánjuk és alázattal közeledünk Hozzá. És lehet Hozzá közeledni!

Földre jött Jézusban! Lehet Előtte hódolni! Dicsőíthetjük Őt! Isten szerető szívének minden melegsége érezhetővé vált Jézus születése által. Jézus által Isten karjai ölelnek át bennünket az első karácsony óta. Jézus által Isten lágy kezének szerető simogatása törli le könnyeinket betegségünkben, gyászunkban. Jézus Krisztus szól: *Én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.* És mi ezt ma is érezhetjük, mert Benne és általa a hatalmas Isten oltalmában élhetünk.

Nem indul meg szíved, testvérem, ily nagy szeretetet érezvén?! Karácsonykor a gyermek Jézusban ez a hatalmas Isten jelenik meg az Igében, az úrvacsorában, hogy ne érezd magad egyedül, elhagyatva. Velünk az Isten (Immánuel) a betegágyon, a műtőasztalon, a koporsó mellett, álmatlan, sötét éjszakákon, amikor bűneink koromfekete sötét-ségével reánk nehezedenek!

Karácsonykor, és nem csak karácsonykor, odaül az asztalunkhoz, hogy megáldja ételünket. Velünk jár az úton, amikor szomorkodunk, mint az emmauszi tanítványok. Ott van a munkás hétköznapijainkban, amikor nem látjuk értelmét a munkánknak, és tanácsol, mint egykori tanítványait: vessétek a hálót a hajó jobb oldala felől! S boldog, aki hallja és megfogadja tanácsát. Velünk együtt imádkozik, sőt megtisztítja gügyögő szavainkat, imáinkat és Szent Lelke által esedezik érettünk az Atyánál. Ott van a betegágy mellett és enyhületet ad. És lelki gyógyulást, valamint testi gyógyulást is. A koporsó mellett maga mondja: *Én vagyok a feltámadás és az élet, és aki hisz én bennem, ha meghal is él!* A karácsonyi gyermek Jézus mosolya, kacaja ezt a hatalmas Istent hozza közel hozzánk.

Akarsz-e boldog lenni? Akarsz-e békében élni? Akarod-e, hogy a családtagok szeressenek? Akarod-e, hogy mint férjet tiszteljenek? Akarod-e, hogy mint feleséget öleljenek? Akarod-e, hogy gyermekeidnek áldott jövődjé legyen? Akarod-e, hogy öregsegedben ne gyötrellemmel gondold az elmúlásra?

Kérdések ezek, testvéreim, melyre hiszem, mindegyikre igenlő feleletet adunk, de mindezek, és még sokkal több csak akkor lesz valóság, ha a testté lett Ige, maga Isten Jézus Krisztus által lakozást vesz szívedben! És miért ne születhetnék meg éppen ma is, most is a te szívedben, hogy áldott, békés, szeretetteljes legyen nemcsak a karácsonyod, hanem egész életed, és nemcsak e földi életed, hanem a mennyei is.

A gyermekünk születésekor mindent megtettünk, hogy kellemes légkörbe érkezék.

És Jézus születése napján? Jézus milyen körülmények közé jön?

Minden karácsonykor ajándékokkal halmozzuk el szeretteinket, barátainkat. És a születésnapokon is. Jézusnak mit ajándékozol? Ma van a születése napja. Neki nem földi kincsre van szüksége. Nem kell Neki sem a pénz, sem a vagyonod! Sokkal inkább a szívedre vágyik! Neki ez a legdrágább ajándék! Add át Neki a szívedet ezen a karácsonyon! Szenteste is, az úrvacsora vételekor is, az Ige hallgatásakor is, imádkozva is! Add a szíved Jézusnak és meglátod, hogy nemcsak a karácsonyod lesz boldog és békés, hanem egész életed.

„Igen, de az én szívem tele van tisztátalansággal, szennyel, hiszen én egy nagyon bűnös ember vagyok.” Sokan vélekednek így, de Jézusnak éppen a te bűntől szennyes szívedre van szüksége, hogy ott lakozást vegyen és azt megtisztítsa. Énekelj hát, drága testvérem: *Itt van szívem, neked adom, Uram! S énekelj tovább:*

Itt van szívem: fogadd kegyelmesen,
Bár sok hibája van;
Amint vagyon, kezedbe úgy teszem,
Ne vesd meg, jó Uram!

Sok bűnös vágygal van betelve,
Száz bűnnek nyomja régi terhe,
Bűnös szívem, bűnös szívem.
(MRÉ 462)

S ha átadod neki szívedet, akkor tovább énekléd a karácsonyi éneket is:

Nyílj meg szívem, lásd meg jobban,
Ki fekszik ott a jászolban?
Ez a gyermek bizonyára
Az Úr Jézus, Isten Fia.

Ó, én szerelmes Jézusom,
Édes megváltó Krisztusom!
Jövel, csinálj csendes ágyat,
Szívemben Magadnak házat!

Ó, kedves vendég, nálam szállj,
Bűnömtől ne iszonyodjál,
Jöjj be hozzám, te szolgádhoz,
Szegény megtérő juhodhoz!

Én lelkemnek rejtekébe,
Zárkózz emlékezetébe,
Hogy el ne felejthesselek,
Sőt örökké dicsérjelek!

A mennyei magas égben
Istennek dicsőség légyen,
Ki szent Fiát küldé értünk,
Hogy Megváltónk lenne nékünk.
(MRÉ 191)

Így ünnepelve, így énekelve, így imádkozva egyszer csak reád nézve is megtörténik a csoda: az Örökkévaló belép véges életünkbe Jézus Krisztus szeretete, békéje, megbocsátása által. Kell-e ennél nagyobb boldogság a véges, a halandó ember számára, mint megérezni, átélni azt, hogy Jézus által megtartatása, üdvössége van! Örökre! De csak Jézus által, ha befogadod Őt!

Akarod-e, testvérem, hogy örök karácsonyod legyen? Ámen.

Karácsonyi igehirdetés

Alapige: 2Királyok 7,9
Bibliaolvasás: János 15,9–11

Nagy napot értünk, keresztyének jertek
Ünnepet ülni a született Szentnek!

Így köszöntelek benneteket, drága testvéreim ezen a szép ünnepnapon. Mekkora kegyelem, hogy ismét megérhettük karácsony ünnepét, s ki tudja, már hányadszor ünnepelhetjük meg drága Megváltónk, az Úr Jézus Krisztus születését. Ez a nap a keresztyének számára az öröm, az örömondás napja. Eszünkbe jut az angyali üzenet: hirdetek néktek nagy örömet.

Most nem az ismert karácsonyi történetekből választottam Igét. Látszólag ez egyáltalán nem karácsony hangulatába illő Ige, de úgy éreztem, hogy ez az Ige mégis karácsonyi üzenetet hordoz, mert az örömondás napjáról szól. Egy nagyon nehéz helyzetről tudósít ez az Ige. Izráelnek, az északi országnak a fővárosa, Samária ostrom alatt van. Benhadád, Szíria királya hatalmas hadsereggel körülfárta a várost. A város az ostromló sereg gyűrűjébe szorult, így minden élelempótlás lehetetlenné vált. A falak között rettenetes éhínség uralkodott. Olyan kétségbeejtő helyzetek adódtak, hogy két asszony például megegyezett egymással, hogy egyik nap az egyik gyereket eszik meg, a másik nap pedig a másiknak a gyereket.

De az Úr egy csodálatos fordulatot adott ebben a kétségbeejtő, rettenetes helyzetben. Egy olyan csodát cselekedett, hogy a szíriai katonák szekerek zörgését és lovak dobogását hallották, s eszeveszetten menekülni kezdtek, úgy, hogy sietségükben mindent hátra hagytak. De ezt a város magas falai mögött élő emberek nem tudták meg, erről a csodálatos szabadításról nem szereztek tudomást. A város kapuin kívül négy bélpoklos volt, akik betegségük miatt ki voltak zárva az emberi közösségből, társadalomból. Az ő helyzetük is nagyon nehéz volt, hisz nekik még annyi eledelük sem volt, mint a belül lévőknek, ezért ők azt határozták, hogy elindulnak a szíriabeliek tábora felé, úgy sincs veszteni valójuk. Ha kegyelmeznek nekik jó, ha pedig nem, akkor amúgy is éhen kellett volna halniuk. De csodák csodája, ahogy közelednek a táborhoz, azt látják, hogy a tábor teljességgel üres, viszont volt étel s más gazdagság, kincsek, amit a menekülés hevében ott hagytak. Ekkor azt tették, amit ilyenkor az éhes ember tesz, nekifogtak lakmározni, amikor pedig jóllaktak, akkor összeszedtek egy csomó aranyat, ezüstöt és elrejtették azt. De ekkor megszólalt a lelkiismeretük és az egyik így szól: mi nem igazán cselekszünk, ez a nap az örömondás napja. Ha mi hallgatunk és megvárjuk a virradatot, akkor büntetés fog érni minket. Most azért menjünk el és mondjuk meg a király házában, a falakon belül levőknek, hogy ők is kijöhetnek és jóllakhatnak a szíriabeliek élelmiszer-tartalékából. Így is tettek. A nép kijött és jóllakott.

Ez egy régi történet, de üzenete most karácsonykor nagyon időszerű. Úgy gondolom, hogy lehet ezt az Igét úgy magyarázni, érteni, hogy ez a körülfárta, ostromlott város a megváltatlan, Krisztust még nem ismerő emberi lelket jelképezi. Ebben a lélekben a nyomorúság nőttön nő. A törvény parancsolatokkal ágyúzza a lelket: te ezt és ezt kellene tegyed. A vádoló, a Sátán pedig szüntelenül mondja: de te ezt nem tudod megtenni, látod, milyen szerencsétlen vagy, nincs menekülés számodra. De a csoda megtörténhet az emberi lélekkel is, úgy, ahogy az megtörtént ott régen Samária városában. Az elveszett

lelkek számára Isten egy csodálatos segítséget készített. Eljött az örömondás ideje, Betlehem mezején megjelent az angyal és azt mondta: hirdetek néktek nagy örömet. S ez az öröm az, hogy a nyomorult, bűnös lélek számára ott van Jézus, a Szabadító, a lelki táplálék, a mennyei kenyér, az éhező lélek drága tápláléka.

Kedves ünneplő testvéreim! Lehet, hogy ti is úgy jöttetek ide, mint az a négy bélpoklos: reménység nélkül, sok baj által szorongatva, különféle próbáktól és kísértésektől meggyötörtén. De most ti is hallhatjátok az üzenetet: ez a nap az örömondás napja, a Krisztus születésének a napja. Az éhező lélek nem kell hogy éhen haljon, mert van eledel, ma is meg van terítve a kegyelem asztala. Mindenki jöhet, s aki hisz a karácsonykor megszületett Jézusban, annak örök élete, üdvössége van. Jertek hát, higgyetek Benne, fogadjátok be Őt, hogy ti is Isten fiaivá lehessetek!

A mai nap számunkra is az örömondás napja lehet, mert ha mi megtaláltuk lelkünk Megváltóját, ha megnyertük bűneink bocsánatát, akkor nem tehetünk mást, mint hogy ezt továbbmondjuk, továbbadjuk, hirdessük a legnagyobb örömuzenetet, ami létezik, a legjobb hírt, ami valaha is elhangzott ebben a világban: hogy van bocsánat a bűnösöknek, hogy van békeesség a békétlen lelkeknek és van szabadítás a megkötözötteknek. Nekünk nem lehet halaszthatatlanabb feladatunk, mint hogy ezt a jó hírt továbbmondjuk. Mert ezt a négy bélpoklost is megkísértette a gondolat: elég az, ha ők jóllaknak, tördjenek csak magukkal. Nehogy így járjunk mi is ezen a napon: halljuk újra az örömuzenetet, jóllakik lelkünk a kegyelem asztalánál, de nem gondolunk azokra, akik nincsenek itt, akik lelkileg éheznek és nem tudják, hogy van olyan lelki eledel, ami megeléghetné őket.

Mi nehogy így tegyünk, testvéreim! Ez a nap az örömondás napja. Gondoljatok arra a nagy lelki szűkségre, amiben az emberek élnek ebben a világban. Nem ismerik Krisztust, nem ismerik azt az új életet, amit Ő hozott el ide közénk. Vigyázzunk, mert emberek üdvössége függhet attól, hogy mi szólunk-e nekik Jézusról, vagy pedig mélyen hallgatunk az evangéliumról. Lássuk meg, hogy milyen üres sok fiatalnak az élete, akik csak a léha szórakozásokat keresik, a testi szenvedélyekbe menekülnek, a mámorba, a gyönyörökbe, vagy mások a kétségbeesés határán vannak, mert semmi értelmét nem látják már az életnek. Miért nem mutatjuk meg mi nekik a célt, miért nem nyújtunk mi feléjük segítő kezet, hogy az ő életük is meggyógyuljon és boldog lehessen?

Vagy talán azt gondoljuk, hogy mi nem vagyunk alkalmasak erre a szolgálatra? Akkor gondoljuk meg: ezek az emberek abban a korban a legszerencsétlenebb, legkitaszítottabb, legmegvetettebb emberek voltak. De egyszerre csak kívánatos és áldott emberekké lettek, mert hirdetőivé lettek a jó hírnek, az evangéliumnak. Ők születésüktől fogva, vagy életük egy bizonyos pontján tisztátalan, szerencsétlen emberek lettek, de íme, megtörtént a csoda: Isten őket használta fel arra, hogy megtartsa Samária lakóit. Ez a hír és annak az elmondása az ő életüket is teljességgel megváltoztatta, az ő életük is új értéket és új értelmet nyert. Ők, az eddig megvetettek, kitaszítottak, tisztátalanok egyszerre csak az örömhír mondóivá lehettek. Eddig terhére voltak önmaguknak és másoknak is, de egyszerre csak nélkülözhetetlenekké, életbevágóan fontosakká váltak.

Kedves testvérem! Tudd meg a mai napon, hogy ha te befogadad karácsony Szülötét, ha Krisztusban Isten gyermekévé lettél, akkor te páratlanul fontos ember vagy. Ott, ahol élsz, Neked kell elmondanod az evangéliumot, helyetted ezt senki más nem teheti meg. Ha ezek a bélpoklosok nem indultak volna el idejében, ha késlekedtek volna, akkor Samária lakóit már mind halva találták volna. Nagyon kevés idő volt az öröm elmondására. A mi időnk is rövid itt e földi létben, hányan nincsenek már itt, akik a tavaly még itt ültek a templom padjaiban? Nemsokára meg kell állnunk Isten ítélőszéke előtt, és számot kell adnunk arról, hogy mit tettünk a jó hírrel. Bárcsak úgy lehetne, ahogy egyik

szép énekünk mondja: „egy lélekért se érjen vádja téged, hogy temiattad nem látta meg Őt”

A mai napon karácsony van, ez az örömondás napja: ne hallgassunk, mondjuk tovább, van Megváltónk, van Szabadítónk, van új élet, van lelki táplálék, van kegyelem, van üdvösség. Bárcsak egy lelket is tudnánk a mai napon ezzel az örömhírel boldoggá tenni! Ámen.

Müller Dezső
ny. lelkipásztor
Lázári

A napkeleti bölcsek karácsonya

Alapige: Máté 2,1–2
Bibliaolvasás: Máté 2,1–12

I.

Ha egy király vagy fejedelem születik, az újságok hasábokat írnak és az emberek sokat beszélnek róla, de napjainkban egyetlen születés sem keltett olyan feltűnést, mint Jézusnak, a Királynak születése. Minden megmozdult, nemcsak a föld, hanem a menny is. Ezt igazolják a napkeleti bölcsek.

Kicsodák voltak a napkeleti bölcsek? A középkori legenda és költészet temérdek vonással ruházta fel őket. Asztrológusok, csillagjósok, mágusok voltak. A mágusok Kelet tudósai, a csillagok ismerői, akik a csillagjárás alapján kiszámították és megjövendölték az emberek és népek sorsát. Foglalkozásuk szerint az ókori világ legnagyobb tudósai, főpapjai, ugyanakkor távoli országoknak királyai voltak.

Honnan jöttek a napkeleti bölcsek? Egyesek szerint Babilóniából, mások szerint Arábiából jöttek Palesztinába, és mérhetetlenül gazdagok voltak.

II.

Mi indította útra a napkeleti bölcseket? A felfedezett különleges csillag indította őket az útra. Útra kelésük igazi jele: egy újszülött csecsemőnek világra érkezése. Utazásuk célja pedig annak a gyermeknek a megtalálása, akiről Ézsaiás próféta így jövendöl: „Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk, és az uralom az ő vállán leszen, és hívják nevét: csodálatosnak, tanácsosnak, erős Istennek, örökkévalóság atyjának, békesség fejedelmének! Uralma növekedésének és békéjének nem lesz vége a Dávid trónján és királysága felett...” (Ézs 9,6–7)

Nem tudjuk pontosan, hogy ismerték-e ezt a próféciát a napkeleti bölcsek. De, hogy rendelkeztek több-kevesebb ismerettel Őfelőle, azt maguk vallották meg, amikor így tettek bizonyosságot: „mert láttuk az ő csillagát” Kálvin János szerint Jézus születése idején valamilyen rendkívüli üstökös tűnhetett fel napkelet csillagos égboltozatán.

Ki tudja, milyen buzgalommal és mennyi ideig keresték a csillagot a bölcsek? Nagyon hasonlítanak Sába királynőjére, mert ő is nagy távolságból jött, hogy Izrael királyát, Salamont lássa. Vagy ott van a szerecsenországi főkomornyik. Távoli hazájából sivár puszták sivatag-szönyegén és masszív veszedelmek között érkezett Jeruzsálembe, csakhogy a híres templomban hálát adhasson Istennek. Tulajdonképpen a bölcsek átérték ezt a bibliai igazságot: „Keressetek és találtok!”

Hogyan kutattak a napkeleti bölcsek? Nagy bizalommal. Tele voltak hittel. Enélkül, mint komoly tudósok, nem kutattak volna egy gyermek után és nem is keresték volna az üdvösségüket nála. Voltaképpen kinyilatkoztatás alapján jöttek. Az Urat csak hitben lehet keresni és megtalálni. Továbbá nagyon buzgón kutatták. A kutatás-keresés sok időbe, fáradságba, pénzbe és nélkülözésbe került. Minden áron meg akarták találni a Királyok Királyát. Eme bölcsek az igazi istenkeresők példaképei, akikhez hasonlót többet találunk a Szentírásban. Komolyan, őszintén és egész nyíltan keresték Őt. Érthetetlen lehetett előttük az írástudók közömbös viselkedése, akik jól ismerték az Írást és mégsem indultak el.

III.

Mi volt a napkeleti bölcsek útjának célja? Útjuknak egyetlen célja volt, amit a bölcsek így fogalmaztak meg: „jövénk, hogy tisztességet tegyünk néki” A Károli-fordítás híven adja vissza, hogy itt nem ünnepi imádrásról, rajongó érzelmekről, hanem arról a mély meghajlásról, arca borulásról van szó, amivel a keleti ember hódolt királyának.

Karácsonykor mint álmodozó kisgyermekek várjuk a szilaj csodát. A csoda meglesz, ha mi magunk tisztességet tudunk tenni a gyermekek, az öregek, a betegek, az özvegyek, az árvák és elesettek előtt, s ha mi leszünk a „szeretet emberei” mások számára.

Kedves testvéreim, Krisztus megszületett! Ezt énekelték az angyalok. Ezt hirdették a bölcsek, így mondja hitünk, így követeli reménységünk, és ha igaz ez a mennyekben, akkor a földön is igaznak kell lennie!

Miért van akkor a földön annyi békételenség, annyi gyűlölség, miért van annyi összeférhetetlenség még az Anyaszentegyház tagjai között is? India nagy keresztyén igehirdetője mondta egyszer: Palesztinában, a Jordán partján álltam, és azt mondtam: Ez a folyó állandóan viszi a vizet a Holt-tengerbe, és az mégis halott, nem él benne sem hal, sem növény. Vajon miért? Rájöttem, hogy azért, mert nincs kifolyása. Ilyen az egyes ember, ilyenek a keresztyén gyülekezetek, ilyen az egész világ, mert Krisztus élő vizét, amely beléjük folyik, nem engedik kifolyni a vidék megtermékenyítésére. Isten igazi dicsősége nem érzéseinkben, hanem cselekedeteinkben valósul meg. „Nem minden, aki ezt mondja nékem: Uram! Uram! megyen be a mennyek országába; hanem aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát.” (Mt 7,21)

Szeretett testvéreim, e karácsonyban találjuk meg mi is a betlehemi Kisdedet, és boruljunk le jászolágyához tisztességet tenni. Ennek elmulasztása ünnepünket és szívünket fanyarrá teszi.

Ezt a helyzetet tárja elénk az alábbi szonett is:

Szelíd gyermek, mért készitetsz, hogy megálljak,
Felém mért nyújtod nyájasan kezéd?
Szívem, mely mindig későn érkezett,
Szelíd gyermek, lásd, lomha, furcsa, bágyadt.

Leomlanék csókolni jászolágyad
Mint ki mirhát hoz, s kit csillag vezet,
De lásd, a mirha s csillag elveszett,
És eltemettem minden drága vágyat.

Álomsereg víg Fáraója voltam,
S szép katonáim zengő csodasorban
Vittem dőrén, amerre örvény tátong.

S most itt vagyok, szelíd szavadra vágyva,
Mert nem maradt más bennem csak a gyáva,
És gúnyolódnám, s ajkam halk imát mond.
(Tóth Árpád: *Krisztus-képre*)

Adja a mindenható Isten, hogy legnagyobb ünnepi ajándékunk ma a megszületett Krisztus legyen! Ámen.

Oláh József
Kisbács

Simeon

Alapige: Lukács 2,29–32
Bibliaolvasás: Lukács 2,25–40

Ha meg szeretnénk határozni a karácsonyi ünnepet, mert mi, emberek nagyon szeretünk mindent meghatározni, akkor azt mondanánk, hogy a karácsony a beteljesedett reménységek ünnepe. Annak a szent reménységnek a beteljesedése, amit Isten először az engedetlenség megbüntetésekor ragyogtatott meg az első emberpár szemei előtt, amikor azt ígérte: „fájdalommal szülsz Fiat, aki a kígyónak fejére tapos” Annak a reménységnek, amely Izráelt vándorlásai során éltette az éhség idején a testvérek pásztorainak vetélkedésében, majd akkor, amikor a fáraó halálra ítélte a választott népet, elengedte, majd újra halállal fenyegette. Éltette utána a moábiták elleni háborúban, a kannaneusok ellen, az emmoreusok ellen, a filiszteusok ellen. Erőt adott a választott népnek az országalapításhoz, a templomépítéshez. Vele maradt akkor is, amikor a lerombolt templom romjain siránkozott rabságában, Babilon vizeinél, egész addig, míg el nem érkezett az időknék teljessége.

Csapások özöne zúdult a választott népre: vagy azért, mert nem tudott eléggé bízni a megígért szabadtásban, vagy azért, mert gyenge volt és engedett a csábításoknak. Mindezek ellenére meg tudott maradni, mert nem emberi ígéretekben bízott, nem azt tartotta a legfontosabbnak, hogy meg tudjon egyezni az őt körülvevő és mindig az Isten elleni engedetlenségre csábító népek ígéreteiben, hanem a Seregek Urában, Istenben és az Ő ígéreteiben bízott. Mindenkor tudta és érezte, hogy a nyomor, amit el kell viselnie, elkövetett bűneinek megérdemelt büntetése. Ezért vallotta Mikeás prófétával együtt: „Az Úr haragját hordozom, mert vétkeztem ellene...” (Mik 7,9) De bízott Isten kegyelmében, hogy leveszi róla bűneinek terhét, szétszakítja a rabság bilincseit és szabadítót fog küldeni számára. Ez volt a választott nép adventi reménysége: egy fénysugár a sötét éjben, mely nemzedékről-nemzedékre szállott, hogy az unokák sohase feledjék el, és a csapások között se csüggedjenek.

Ez volt reménysége az agg Simeonnak is, aki egy hosszú életen át leste az időt, várta, mikor oszlik el a sötétség, mikor ér véget a szenvedés és ragyogja be új fény népének sanyarú életét. Várta, hogy annyi harc és megpróbáltatás után mikor költözik béke a világra. Hosszú éveken át várákozott, de minden év újabb csapással köszöntött reá: amikor azt gondolta, hogy az öröm órája elközelgett, helyette újabb megpróbáltatást kellett

megélnie. Amikor a Makkabeus testvérek elindították a római hatalom ellen a szabadságért vívott harcot, reménykedhetett, és szomorúan kellett megtapasztalnia, hogy a szent célért vívott küzdelem testvérháborúhoz vezetett és a feledés mocsarába süllyedt. Az agg Simeonnak meg kellett érnie a megaláztatás rettenetes napját, amikor a gyűlölt rómaiak jelképét a Sion szent templomára tűzték fel. A győzelemittas római katonák meggyalázták köveit Sion szent templomának és a választott nép szent földje Róma provinciával lett egyenrangú.

Az agg Simeon azonban nem csüggedt el, mert neki a Szentlélek kijelentette, hogy addig halált nem lát, míg el nem érkezik Izráel vigasztalója. Az éjszaka nem tarthat örökké, kitartóan kell várni a reggelt, hogy a nap sugarai eloszlassák a homályt. Simeon türelmesen várta az új élet hajnalhasadását. Őt a Szentlélek tette bizonyossá abban, hogy ami jó és igaz, ami szép és nemes, ami isteni, és amiért ennek az emberiségnek a szíve remeg, amit az emberi lélek áhítattal keres, nem lehet hiú ábránd, csalóka vágy, annak előbb-utóbb valóra kell válnia – mert az Ige, álljon bármilyen elébe, nem tudja útját állni, az diadalmaskodik, azt nem lehet megállítani, leszáll az égből a földre, az emberek közé, és testet ölt. És ime, az agg Simeonnak várakozása nem volt hiábavaló, mert most ott tartja karjaiban, ringatja, szívéhez szorítja, hogy utána majd békében hajthassa nyugalomra fejét, ahogy énekében kéri: „Mostan bocsátod el, Uram, a te szolgádat, a te beszéded szerint békességben: mert látták az én szemeim a te üdvösségedet, amelyet készítettél minden népeknek szeme láttára; világosságul a pogányok megvilágosítására, és a te népednek, az Izráelnek dicsőségére.” (Lk 2,29–32)

Simeon karácsonyi öröme egyben emberek millióinak az öröme, ő látta és karjaiban ringatta az Idvesség Gyermekeit, a Pogányok Világosságát.

A prófétai üzenet beteljesedett: „A nép, amely sötétségben jár vala, lát nagy világosságot; akik lakoznak a halál árnyékának földében, fény ragyog fel fölöttük.” (Ézs 9,2) Világosság, nem hulló csillag, vagy nem üstökös ideiglenesen feltűnő sugara, hanem fény, amelyből az isteni kegyelem ragyog az emberiségre. A betlehemi csillag, melyet napkelet bölcsei és a pásztorok követtek, amely utat mutat, de egyben az isteni kegyelem hajnalhasadását is jelenti. Amit az üdvösség után vágyakozó emberi lélek annyi éven keresztül keresett, azt az agg Simeon színről-színre látta: az Idvesség Gyermekeit, az Úr Jézus Krisztust.

Több mint kétezer esztendő tapasztalata áll mögöttünk, ennyi idő telt el azóta, hogy felcsendült az angyalok éneke Betlehem határain, és az angyalok biztatására a pásztorok, majd a napkeletei bölcsek elindultak megkeresni a megszületett Messiást. A templomban várakozott Simeon, de ott várakozott Anna is. Valamennyien egy dolognak örvendeztek: a megszületett gyermeknek, az Üdvözítőnek, a Megváltónak. Az elmúlt kétezer esztendő alatt hány bizonyágtétel hangzott el, mennyien ölelték örvendezéssel magukhoz az üdvösséget – és annak ellenére még mindig vannak, akik kételkednek megszületésében, vannak, akik kétségbe vonják világmegváltó hatalmát, és akik kételkedve kérdezik: vajon mikor fog közénk is eljönni Isten országa, vagy eljön-e egyáltalán? Mi minden nap hitről prédikálunk és nem vesszük észre, hogy a világ inkább kételkedik, mi üdvösségről álmodozunk és kénytelenek vagyunk észrevenni, hogy cselekedeteinkkel, látásunkkal, hallásunkkal, irigységünkkel nap mint nap szembekerülünk Isten üdvtervével.

Ne áltassuk magunkat, mert bár vágyakozunk utána, csak úgy juthatunk közelebb üdvösségünkhöz, ha napról napra megteszünk egy kis lépést. Sokan vannak, akik előttünk jártak – nemcsak az angyalok, a pásztorok és a napkeleti bölcsek. Ott van Simeon, a nagy öreg, ott van Anna, a próféta asszony, de ott vannak valamennyien, akiknek a

betlehemi csillag megvilágította az utat. Induljunk el utánuk mi is, hogy tagjai lehessünk annak a boldog seregnek, amely megváltásért dicséri és dicsőíti az Istent. Ámen.

Pótor Imre

Vásárosnamény, Magyarország

Üdvözítő született ma néktek – örüljete!

Alapige: Lukács 2,10–11

Bibliolvasás: Lukács 2,1–20

Kedves testvéreim! Ünneplő gyülekezet!

A menny és a föld találkozott, amikor Jézus Krisztus érettünk megszületett.

Ez a találkozás a legnagyobb esemény a menny és a föld történetében. Isten kijelentette magát testben megszületett Fia által. „Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.” Akik Őt befogadták, azoknak bűnbocsánatot és örök életet ajándékozott. A Krisztussal való találkozás, életközösség által megváltozott az életük.

Angyalok hirdették az örömhírt, mennyei seregek sokasága dicsőítette Istent jótéteményéért, mikor égi küldötként Jézus Krisztus a földre érkezett. Készséggel és örömmel voltak mennyei Atyánk eszközei, amikor arról a nagy csodáról tettek bizonyosságot, hogy az évszázadok óta várt Messiás a mennyből íme, a földre érkezett. Az égi követek Isten nagy ajándékát jelentik ki minden embernek. Fogadjuk mi készségesen és örömmel ezt a mennyei üzenetet!

E találkozás közvetlen földi részesei karácsonykor Mária és József a betlehemi pásztorokkal. Elfogadják az Istentől való ajándékot, Aki életük részévé lett. Jézus Krisztus ettől kezdve betöltötte ünnepeiket és hétköznapjaikat. Új irányt adott gondolatainknak és tevékenységünknek. Isten felséges ajándéka, a Jézus Krisztussal való közösség által teljesen megváltozott az életük. Áldottak lettek e találkozás nyomán, és áldássá lettek nem csak közvetlen környezetük javára. Így adtak egy követhető példát minden embernek Istenben bízó, készséges, hitvalló magatartásukkal és szolgálataikkal.

1. Isten angyala örömhírt közöl.

Ezt mondja: „Hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma nektek.” Öröm a mennyben és öröm a földön, hogy a Messiásról évszázadok óta hangzó jövendölés beteljesedett. Jézus Krisztus a földre érkezett, az Ige testté lett. Isten beváltotta a szavát. Az Istentől való, kijelentett Igék íme, beteljesedtek. Itt van a kézzel fogható bizonyíték: Jézus Krisztus megszületett. Hogy a kijelentett Ige megvalósult, beteljesedett, annak örül a menny és örül a föld.

Ez a mennyből való jó hír akkor lesz a földön is megtapasztalt örömhírré, ha valaki személyesen elfogadja Isten mennyei ajándékát, Jézus Krisztust. Ha szívébe fogadja őt, mint Urat és Királyt, ahogy erre Mária és József a betlehemi pásztorokkal együtt mindnyájunknak példát adott. Örvendezésre azért van okunk, mivel Jézus Krisztus az Üdvözítő.

Nélküle minden okunk megvan a félelemre, a kétségbeesésre és csüggedésre – bűneink miatt. Hiszen a bűn szembefordít Istennel, elzár, elszigetel tőle. Mindenki kárhózatban él Jézus Krisztus nélkül! Jézus megszületése azért lehet örömhírré minden embernek, mert Ő váltott meg mindnyájunkat a bűn átkából. Testében vitte fel bűneinket a golygótai keresztfára, Ő lett az Istent bűneink miatt kiengesztelő áldozati bárány. „Hogy

aki őbenne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” Ez a nagy örömhír. Üdvözítő született nekünk, aki bűnné lett értünk, azaz vállalta a bűneink miatti áldozatot, hogy utat készítsen mindnyájunknak az Atya szívéhez.

Megszületett az Üdvözítő! Ezt az örömhírt hallania kell minden népnek. Hallanunk lehet és kell nekünk is, hogy Isten szívtől szívig szóló személyes üzenete minket is megérintsen, megszólítson, készséges és Isten szerinti engedelmes életfolytatásra segítsen.

2. Jézus Krisztus ott és akkor is, itt és most is megtalálható.

Az égi követ kijelenti: „A jel pedig ez lesz számotokra: találtak egy kisgyermeket, aki bepólyálva fekszik a jászolban... A pásztorok elmentek tehát sietve, és megtalálták Máriát, Józsefet, és a jászolban fekvő kisgyermeket.”

Mária és József elfogadták Isten ajándékát Jézus Krisztusban. Benne az Ige testté lett és lakozott miközöttünk. Mária nem csupán az Istentől való igeüzeneteket forgatta a szívében, de be is fogadta az életébe, a testébe az Istentől való gyermeket. Csodálatos kifejeződése ez Isten és ember találkozásának. Mária és József nem csak befogadta, elfogadta Jézus Krisztust, de felnevelték és útjára is indították, hogy betöltse Istentől való küldetését.

A betlehemi pásztorok is megértették a mennyei seregek sokasága által kijelentett örömhírt. Ez arra indította őket, hogy engedelmeskedjenek is az üzenetnek. „Így szóltak egymáshoz: 'Menjünk el egészen Betlehemig, és nézzük meg: hogyan is történt mindaz, amiről üzent nekünk az Úr.'”

Hallották a jó hírt, hittek az Úr anyala szavának, és nem maradtak tétlenek. Egymást biztatták, segítettek személyes és közösségi döntésükben. És úgy határoztak, hogy elmenniük és megkeresik Isten Fiát.

El is mentek, és meg is találták a megszületett Isten-gyermeket. Személyesen bizonyosodtak meg arról, hogy Isten szava igaz. Beteljesedett. Ezért tehát „boldog, aki hitt, mert beteljesedék mindaz, amit az Úr mondott neki”. A pásztorok bizonyosságra akartak jutni. Hittek a Szónak és a mindenható Isten a Valóság, a Testet öltött Ige meglátásával ajándékozta meg őket.

Így van ez ma is: aki hisz Isten kijelentett Igéjének, akinek a befogadott, megértett Ige nem csak megérinti a szívét, de megmozdítja az értelmét és a kezét-lábát is, az kész engedelmeskedni Isten akaratának. A hívő és Istenért cselekedni kész ember tudja és vallja, hogy a megtalált és szívébe fogadott Jézus Krisztusban van ma is békeség, bűnbocsánat és üdvösség.

3. A mennyei seregek hitvalló bizonyágtételükkel, Mária és József a pásztorokkal engedelmes életükkel magasztalták Istent.

A mennyei lények ezt mondták: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békeség, és az emberekhez jóakarát.” Örömük felhatott az égig, de betöltötte a betlehemi mezőket is. Kizárólag Isten méltó arra, hogy dicsőítsük és magasztaljuk. A mennyei seregeket magukkal ragadta az a mennyet és földet betöltő öröm, hogy Isten beváltotta ígéretét. Ezért teljes lényükből áldották az Urat.

Mária és József a betlehemi pásztorokkal együtt készséges és odaszánt életükkel vettek részt Isten dicsőítésében. Egyszerűen és alázatosan, de tiszta és boldog lélekkel fogadták Isten Fiát, és teljes lényükkel áldották érte az Atyát.

Reformátoraink ezt így fogalmazták meg tömören: Soli Deo gloria, azaz – Egyedül Istené a dicsőség! Kálvin János személyes hitvallásában és életgyakorlatában ez így valósult meg: „Szívemet égő hálaáldozatul neked adom, Uram.”

Minket is hála és köszönetmondásra figyelmeztet a mennyei seregek üzenete, Mária, József és a betlehemi pásztorok Istennek szánt élete. Legyünk tiszteletteljesek és hálásak a magasságos Isten iránt, aki a legfőbb jóval ajándékozott meg mindnyájunkat.

Ne felejtsük el: Ő a felséges Isten, mi pedig emberek vagyunk. Egyedül Ő méltó arra, hogy áldja és magasztalja minden ember. Méltó az Úristen, hogy mi is szívből magasztaljuk és áldjuk Őt minden jótéteményéért Krisztusban.

Valljuk tehát meggyőződéssel és örömmel: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség, és az emberekhez jóakarát.”

Töltse be szívünket hálás köszönet örökkévaló Istenünk iránt, aki ilyen nagy ajándékban részesített minket is, hogy egyszülött Fiát adta, hogy „aki benne hisz, el ne veszzen, hanem örök élete legyen”. Amen.

Bereczki András

Krisztusra várva

Most, hogy ki tudja hányadszor készülünk
tömjénezeni jászolod körül
szép szavakkal, hamisakkal, álmodókkal,
most, hogy ki tudja hányadszor
szárnyal újra égig, Ó, jöjj le Messiásunk,
kopogással, szelíd szóval, harsonákkal –
most döbbenek rá, miért lidérces annyi álmunk?
és miért nyugtalan lelkünk mélye?
omló hite, se lámpása, se reménye.
most, hogy szúrágta szószékekről szól a Szó,
ólmos fülekbe, megfagyott szívekbe:
Istennek irgalma földre szállt...,
most döbbenek rá díztelen fenyőfám alatt
töprengő, kiáltó, lázadó, lélekmaró Illés-bánat gyötrelmével:
Hiányodban nincsen már Csendes éj.
Csak sztaniolba csomagolt szószegések
szennyből fulladó erdők, folyók
krízisek, szirénák, pokolgépek,
csak rákos gének, bűnfellegek bennünk,
azokban találsz, azokban járunk.
ne fújd el várásunk pislogó mécsesét.
Mióta elmentél, nincsen már Csendes éj.
Csak félszegen lobbanó gyertyafény,
világörökségként pólyálgatott álmunk,
hogy visszatérsz, megtalálsz, Csendes éj.

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor
Derecske, Magyarország

A tékozló fiú II.

...és megesék rajta a szíve”

Lukács 15,20–24

Az Ige megértéséhez

Kálvin így kezdi a 20. vers magyarázatát: „Amint tehát ezt az atyát nem csak megengesztelik fia kérései, hanem jövetelekor eléje is megy neki, s még mielőtt egyetlen szavát hallaná, bár piszkos és szennyes volt, magához öleli, azonképpen Isten sem vár hosszas könyörgésre, hanem mihelyt feltette magában a bűnös bűneinek bevallását, magától megy eléje.” Erről a végtelen, irgalmas, megbocsátó szeretetről szól a tékozló fiú történetének második része.

20. v. splagchnidzomai = megkönyörülni (valakin). Károli így fordítja: „...megesék rajta a szíve” A görögben ritkán, a LXX-ban annál gyakrabban fordul elő. A korai keresztyén irodalomban újra jelentkezik: könyörülni, irgalmasnak lenni, részvétellel lenni valaki iránt jelentéssel (18,13b). Lukács evangélista ezt a kifejezést a stratégiaileg fontos helyeken használja: itt és az irgalmas samaritanus történetében (10,33).

Károli fordítása adja vissza a kifejezés igazi tartalmát, érzésvilágát. Csak így lehet körülírni a messiási iralmat. Gondoljunk Mk 1,41-re, ahol Jézus „könyörületességre indula” a bélpoklos felett, vagy a Mk 6,34 és Mt 14,14-re, ahol Jézus „megszáná” a sokaságot, „mert olyanok valának, mint a pásztor nélkül való juhok”, stb. A kifejezés Isten határtalan iralmát írja körül. Ez az irgalmasság az ő hűségében testesül meg, melyet előbb a szövetség népével, majd a Krisztus-történetben az egész emberiséggel gyakorol. A választott nép az ő egyenjogú szövetségi partnere. Ő szolidáris az ő gyermekei iránt, velük együtt járja a történelem útját. Hűsége irgalom, mely tékozló gyermekeinek visszafogadásában válik valóra.

katephileó = megcsókolni, csókolgatni. Az arcon csókolás a megbocsátás jele (2Sám 14,33), és az egyenrangúságot fejezi ki. A szolga és a rabszolga urának csak a lábát csókolhatta meg. A kézcsoók, melyhez térdre kellett ereszkedni, azt fejezte ki, hogy azt, akinek kezet csókol, rangban nagyobbak tekintette.

21. v. akszios = méltó, értékes, valamit megérdemlő, kiérdemlő. Példázatunkban kétszer is elhangzik a tékozló fiú szájából ouketi eimi akszios kléthénai uios sou = nem vagyok immár (többé) méltó, hogy a te fiadnak hivattassam. Először a messze vidéken, magányában, bűnei megvallásával egybekapcsolva, másodszer atyja ölelő karjai között. Luther nem az „immár”, hanem a többé nem (hinfort nicht mehr) kifejezést használja, mintegy azt üzenve, hogy ő már csak volt fiú, de többé már nem lehet olyan, amilyen Ádám is az Édenkertben volt. Annak a méltóságnak az újra elnyeréséről van itt szó, melyet Isten ígér a Krisztusról szóló evangéliumban.

kaleó = hívni, nevezni, szenvedő alakban a lenni ige szinonimája. A bibliaolvasó ember tudja, hogy az emberek nem természetüknél fogva Isten fiai, hanem csak „...az

Isten fiainak mondatnak” (Mt 5,9), azaz hívatnak, neveztetnek és csak „Istennek fiai lesztek” (Lk 6,35).

22. v. A próté szó szerinti jelentése „első”, azaz protera = előbbi. A fiúság ruhája ez az „előbbi”, melynek elajándékozásától, eldobásától óvakodott a tékozló fiú atyja. Azt jelenti, hogy a szekrényből vagy a ládából veteti elé fia előbbi ruháját, melyet mindeddig ott őrzött. A prótos = finom, elsőrangú jelentése minőséget is jelent, azaz a „jobbikat”, a „szebbet”, a diszvendégnek fenntartott ruhát. A stole = hosszú felsőruha, melyet a megkülönböztetés jeleként viseltek (2Kir 10,22). Keleten kitüntetés számba ment, az érdemrend akkor még ismeretlen volt.

Ha elfogadjuk, hogy a stólen tén prótén a fiúság ruhája, akkor a daktylios = gyűrű nem ajándék, hanem a hatalom jelképe. „És levevé a Fáraó a maga gyűrűjét kezéről, és adá azt Józsefnek kezére, és felöltözteté őt drága gyolcs ruhába, és aranyláncot tón az ő nyakába.” (1Móz 41,42)

Ellentétben a meghívott vendégekkel, akik érkezésükkor levetik saruikat, a tékozló fiú lábára atyja updóma = sarut, azaz szandált húzat. Izráelben ennek szimbolikus jelentése is volt. Ha valaki saruval a lábán járt körül egy bizonyos területet, az annak birtokbavételét jelentette. Az apa tehát a fiúság ruhájának, a hatalom gyűrűjének és a birtokbavétel sarujának szimbólumaival fiát ismét családtagnak tekinti. Ezt a visszafogadást pecsételi meg az ünnepi lakoma. Hogy az alkalom mennyire rendkívüli, az is bizonyítja, hogy az apa hizott tulkot vágat. Abban az időben még nem ettek minden nap húst.

A példázat tehát az újra megtalált életet és üdvösséget, a megváltást és a feltámasztást írja le. A kifejezések lukácsi kiválogatása és használata a nagy esemény emberi síkról isteni síkra való átmenetét lehetségessé teszi.

Prédikáció

Az Északi-tenger sekély, part menti vizeit Wattenmeernek hívják. Apály idején több kilométer mélyen húzódik vissza a tenger, hátrahagyva maga után a sivár, iszapos tengerfenéket. Ilyenkor számtalan halászbárka, sőt kisebb hajó is ott reked a tenger iszapjában, oldalára dőlve, mintha léket kapott volna, vagy zátonyra futott volna. Oldalukra dőlve várják, hogy ismét eljőjön a dagály, hogy a hullámok újra felemeljék, talpra állítsák, hogy ismét betölthessék rendeltetésüket.

Sokatmondó képe ez az életednek. De gyakran követi a szeretet, az öröm, a jókedv, a boldogság dagályát a kiüresedés, a kiszáradás, a hamis és képzelt biztonság apálya, amikor minden kiüresedik benned, amikor mindenedet eltékozolva, tobzódva élsz, mint a tékozló fiú, amikor életed bárkája oldalára dől, s megreked a bűn és a szenvedés iszap-tengerében! Ilyenkor te is ugyanazt érzed, mint a tékozló fiú: ez így nem mehet tovább, hazamegyek az én Atyámhoz. S ekkor megérkezik Isten végtelen szeretetének dagálya, s életed oldalára billent bárkáját körbeveszik, felemelik Isten irgalmasságának hullámai, hogy megújult reménységgel, hittel járhasd életed hazavezető útját, hogy ismét rendeltetésed szerint élhess. Isten szeretete olyan ellenállhatatlan, mint a tenger dagálya, felemel, kiemel a mélységből, és lágyan ringat az idő tengerén, míg újra partra érsz, ahol ölelő karokkal vár a te Atyád, bűnből megtért, hazatérő gyermekét. Ezt jelenti, hogy „...az Istennek szeretete kitöltöttet a mi szívünkbe a Szentlélek által, ki adatott nekünk” (Róm 5,5).

...és megesék rajta a szíve

a) ...*jövök semmit sem hozva, keresztedbe fogózva.* Így érkezik haza az egykor oly gazdag tékozló fiú, üres kézzel, nincstelenként, koldusként. Amikor „világgá ment”, magával vitte a rá eső részt. Most a bűneit hozza magával, az országút pora belepte rongyait, a kiéhezett életét. Már semmije sincs, és semmit sem tulajdoníthat önmagának abból, ami az atyjáé. Hazatérő tékozló fiúként bűneid megismerésével és megvállalásával állj oda te is mennyei Atyád elé, és mondd: „Bevallom hamisságomat az Úrnak, és te elvetted rólam bűneimnek terhét.” (Zsolt 32,5) *Lásd be* te is, miként a tékozló fiú, hogy valamit elrontottál. Ha belátással vagy, te is rátalálsz az egyetlen, lehetséges, járható útra: a visszatérés, a hazatérés útjára, melynek végén megbocsátó szeretettel vár rád a te Atyád, aki megtérésedre bűneid bocsánatával válaszol. Nincstelenségednek tudatában, minden további igényedről lemondva térj haza te is, és lelj ismét otthonra Atyád hajlékában. De egy percig se hidd, hogy ez jog szerint megillet téged, ingyen, kegyelemből fogad téged vissza a te Atyád!

b) *Isten vagyok én, és nem ember.* Nem az a meglepő, ahogy az apa fia hazatérésekor a dolgokat a kezébe veszi, hanem az, *ahogy teszi.* Bámulatba ejtő atyai irgalmassága, sietsége, meghatódottsága, fiának átölelése és csókolgatása. Benne atyai szeretetének szemléletes vonásai jutnak kifejezésre. Minden rajta múlik, csak ő képes *áthidalni azt a szakadékot*, melyet az atyai hajlék elhagyásával, örökségednek eltékozlásával te magad is okoztál. Akkor keletkezett ez a szakadék közted és közte, amikor mennyei Atyád asztala helyett saját asztalodhoz telepedtél, s Atyád hajléka helyett, a vele való közösség helyett a messze vidék otthontalanságát választottad. Miként a tékozló fiú, úgy égettél fel te is minden hidat magad mögött. Mert saját életeddél kísérleteztél, ahogy Augustinus mondja: *experimentum suae medietatis.* Isten úgy hidalta át ezt az általad okozott szakadékot, hogy Jézus Krisztusban *odafordult hozzád.* Hozzád fordulása az ő atyai jósága. Ez a kegyelem, a *sola gratia.* Atyai jósága által válsz koldusból ismét az ő fiává.

Még mielőtt szóhoz jutna a tékozló fiú, atyja ölelő karjai és csókjai máris ezt tüzenik neki: „Isten hozott, fiam, érezd magad itthon!” Ugye, mennyire hihetetlen? Ez az atyai magatartás egyáltalán nem magától értetődő. A tékozló fiú minden biztonnyal más fogadtatásra készült, arra, hogy haragos és csalódott atyja elzavarja. De minden egészen más-ként történt, mint ahogy várta. Ennek az édesapának a képe egyfelől nyugalmat és magabiztosságot, másfelől kimért, de folyamatos meghatódottságot mutat. Izráel fiai között szinte közmondásszerű volt az édesapai jóság, mely képévé, hasonmásává lett a bűnösök iránti isteni irgalomnak. Izráel fiai együtt imádkozták a 103. zsoltár 13. versét: „Amilyen könyörülő az atya a fiakhoz, olyan könyörülő az Úr az őt félők iránt.” És mégis, *úgy, ahogy* Isten cselekszik veled, hazatérő tékozló gyermekével, egyetlen földi édesapa sem cselekedne. A te jóságos mennyei Atyád ösképét látjuk Hós 11,8–9-ben: „Miképpen adnának oda Efraim, szolgáltatnának ki Izráel? ... Megegett bennem az én szívem, fellángolt minden szánalmam... mert *Isten vagyok én, és nem ember*, a Szent te közötted.” Mert Isten *Isten!* Ezért képes úgy cselekedni, miként egyetlen ember sem. Istennek szíve van, s ez a szív mintegy önmaga ellen fordulva tele van irántad való könyörületességgel, részvétellel. Ebben a szívben valami átváltozik, és ezért nem büntet téged, hanem megbocsát. Ezt a változást hozzá való megtérésed, hazatérésed, bűnbánatod eredményezi. És mégsem a te érdemed. Ő indít el téged Szentlelkével az atyai hajlék felé.

c) ...*meglátá őt az ő atyja.* Mikor még távol volt a tékozló fiú, a kapun kívül, talán még messzebb, már látta, már észrevette az ő atyja. Azt bizonyítja ez, hogy atyai szeretete nem aludt ki. Naponta, vágyakozva, sóvárogva gondol Isten a te hazatérésedre is.

Isten a szeretet szemével tekint rád, vár rád a menny kapujában, mintha egyébként kettők kapcsolatát soha semmi sem zavarta volna meg. Ő sem mond neked egyetlen szemrehányó szót sem. A messze vidékről hazatérő életedben *saját fiát látja*, megbocsátó jóságával *fátylat borít arra*, ami történt, és boldog, hogy újra vele vagy. De nem miattad, hanem az Ő Szent Fiának, Jézusnak keresztfán bemutatott áldozatáért. Az érdem egyedül a Krisztusé!

d) *...és oda futván*. A tékozló fiú atyjának túláradó szeretete valóság, melynek annyira tág teret enged. Jósága látható, kézzel fogható. Itt csúcsonyul ki történetünk célja: az Atya Isten irgalmas szeretete, mely minden értelmet felülhalad. Az, ami itt történik, nem minden nap esik meg. Bármennyire is sietős egy keleti ember számára, méltatlan, sőt rangján aluli, hogy szembefusson valakivel, még ha az a tulajdon fia is. Atyja távolról megismeri hazatérő gyermekét. Nem felejtette el, hogy létezik, sőt hazavárta. Mikor meglátja az emberronccsá lett, rongyos, beesett arcú idegent, s benne felismeri saját fiát, elébe szalad, nyakába esik és csókolgatja. Hasonlóképpen a te mennyei Atyád is mély könyörületességében, irántad való szánakozásában szembefut veled. Türelmetlen kegyelme fut hozzád, jön szembe veled, mely megelevenít, a halálból életre hív, eltévelyedtségedből és lassú pusztulásod magányából, képzelt védekezésed hamis biztonságából megtérésre, atyai hajlékába való visszatérésre hív téged. Isten nem vár magyarázkodásodra, hogy eddig hol voltál, mit csináltál, mennyit tékozlottál el tőle nyert javaidból. Azt sem várja tőled, hogy hosszasan könyörögj, hogy ismét befogadjon. *Magától megy elődbe* Jézus Krisztusban.

f) *...a nyakába esék*. Sokan azt mondják, hogy ebből a példázatból hiányzik a krisztológia, a Krisztusról szóló beszéd, maga Jézus. Valóban? Nemde maga Jézus mondja, hogy: „Én és az Atya egy vagyunk.” Augustinus Jézus jelenlétét éppen ott látja, ahol az Atya átöleli fiát. Az Atya *ölelő keze* maga a Fiú. Bizonyára Iréneusra hivatkozhatott, aki a Fiút és a Szentleket nevezi az Atya két karjának. Téged is ez a két kar, két kéz hordoz. A Fiúban az Atya hív, vár haza, ölel át téged és fogad vissza az örök hazába. Isten téged is keblére ölel, mint a koldus Lázárt: „És a pokolban felemelé (a gazdag ember) az ő szeméit... és látá Ábrahámot távol, és Lázárt *annak kebelén*.” (Lk 16,23)

g) *...és csókolgatá őt*. Előtte azonban nyakába esik, meggátolva, hogy fia elébe térdeljen, és mélyen megalázkodjon előtte, hogy földre esve csókolhassa kezét vagy lábát, miként ennek szokás szerint, normális körülmények között történnie kellett volna. Az ismételt atyai csók nem csupán parttalan örömeből fakadó apai gyöngédségének a jele. Gondolnunk kell a csók szimbolikájára, hogy megértsük azt, ami itt történik. A kézcsók, melyhez térdre kellett ereszkedni, azt fejezte ki, hogy akit ezzel illet, azt önmagánál *rangban nagyobb* tekint. Az arcon csókolás az *egyenrangúságot* jelezte. A fiát csókolgató édesapa most sem szól egy szót sem, de amit tesz, az önmaga helyett beszél: „Fiam! Mindenek dacára, ami történt, mégis csak a fiam vagy!”

h) *...nem vagyok immár méltó*. Vallod, hogy te is méltatlan vagy Isten kegyelmére, Isten mennyei hajlékára? Pál apostol így vallja ezt meg: „Mert én vagyok a legkisebb az apostolok között, ki nem vagyok méltó (alkalmas), hogy apostolnak neveztessem, mert háborgattam az Istennek anyaszentegyházát. *De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok.*” (1Kor 15,9) Az apostol szintén az *ikanos* = méltó, alkalmas kifejezést használja. Bűnbánatodat előzze meg az *önmagaddal való elégedetlenség*ed. Ézs 46,8-ban a bűnösök azt a parancsot kapják, hogy „szívükbe térjenek”. Isten előtti megalázkodásod az ellene elkövetett sérelmeid jóvátételét szolgálja.

i) *...hogy fiadnak hivattassam*. Mintha ezt mondaná: Atyám, erről szó sem lehet! Fiúi jogomat már régen eljártszottam. Én csak voltam a te fiad, de többé már nem lehetek

az, miként egykor Ádám is, a bűneset után. Ha megtérő, hazatérő, bűneidet megvalló tékozló fiúként te is méltatlannak tartod magad arra, hogy az Ő fiának hivattassál, akkor Atyád megerősít egykori, elveszett fiúságodban. Elestett fiúként, elveszett fiúként is az Ő *fia vagy, te pedig Őt Atyádnak szólíthatod*. Kegyelemből áll helyre az Atya és a közötted megromlott viszony. Miközben Isten így cselekszik, az övéit *gyűjti egybe*. Jézus azért jött, hogy neked is, aki bizonyára szintén elvetetted fiúságodat, elmondhassa, hogy ha visszatérsz a messze vidékről, a bűnből, ismét Isten fia lehetsz.

j) *...tégy engem olyanná, mint a te béreseid közül egy*. Bűnei megvallása után, eredeti szándéka szerint még ezt is szeretete volna elmondani a tékozló fiú. „Atyám! A cseléd sorsát is vállalom. Csak azt kérem, hogy béresként lehessenek a házadban. Számomra az is oly csodás lenne.” De atyja erre már nem ad neki lehetőséget. Nem engedi, hogy fia ilyen mélyen megalázkodjon előtte. Mintegy beléfojtja a szót. Itt is bekövetkezik az, amit Ézs 65,24-ben olvasunk: „*És mielőtt kiáltanának, én meghallgattam.*” Ajánlatára, hogy *legalább* béres lehessen, már nem kerülhet sor. Atyai szándéka keresztülhúzza fia elképzelését. Mennyei Atyád jósága túlszárnyalja minden kérésedet, vágyadat. Neked sem lesz időd arra, hogy a menny kapujában mindezt kimondhasd. *Csak bűneid megvallására lesz lehetőség*. Mennyei Atyád szeretetének köszönhetően koldus mivoltodból újból fiú lehetsz. A porból emel fel, anélkül, hogy méltó lennél rá, vagy kiérdemelnéd. Nem béresként, napszámosként, hanem fiaként, díszvendégként fogad majd téged is az örök élet kapujában. Talán csak a felét mondhatod el annak, amit megfogalmaztál itt, a messze vidéken. A tékozló fiú a *misthios* = béres, napszámos sorssal is megelégedett volna atyja gazdaságában. Talán úgy kalkulált, hogy egy béres pozícióban megszabadulhatna a nyomorúságtól, a szegénységtől, az éhezéstől, még ha eközben megvetésben is részesülne. Tudta, hogy atyja béresei bővelkednek kenyérben, és ő is szeretett volna jóllakni atyja asztalánál. Ez is kegyelemnek tűnt a szemében. Te is vágyakozol mennyei Atyád terített asztalához? Bármilyen gazdagon megterített asztalhoz is ülnél, igazán csak mennyei Atyád terített asztalánál „lakhatsz jól”, Krisztus megtörtént testével és kiontatott vérével, mely örök életre táplál téged. Oda vár Atyád téged.

Az atyja pedig monda az ő szolgálóinak...

Dosztojevskij egyik regényében egy orosz egyetemista azért öli meg idős háziasszonyát, „mert egyszerűen útjában állt” Barátnője előtt így igazolja tettét: „Csak egy tetűt tapostam el” A lány erre így válaszol: „Az ember nem tetű.” Sokak szemében egy-egy ember ma is csak egy tetű. Szinte naponta hallok Derecskén is. A nagyobbik testvér szemében a hazatérő tékozló fiú is csak egy tetű lehetett, de atyja szemében a végtelenül drága gyermek. Mennyei Atyád szemében te is mérhetetlenül drága és értékes vagy. A mindenható Isten téged is a maga képére és hasonlatosságára teremtett. *Visszanyert méltóságodat* nem teljesítményednek, hanem egyedül Istennek hozzád aláhajló, megbocsátó szeretetének köszönheted. Méltóságod kiapadhatatlan forrása, hogy ezt mondhatod: „*Én ennek az Atyának a fia vagyok.*” Istentől nyert méltóságodra nincs kifejezés, egyszerűen leírhatatlan és felbecsülhetetlen, még akkor is, ha mások vagy te magad is méltatlannak tekinted magad. Ahol az embert tetűként tapossák el, ott magát Istent tapossák meg az ő istenképének alakjában, a hús-vér emberben. Isten minden áron akar téged, szeret, keres és becsül téged. Ez tesz téged nemessé, méltóvá. Istentől újra visszanyert méltóságodban szeresd és becsüld embertársadat!

Igénknek ebben a szakaszában is rólad van szó. *Rendkívüli* vendégnek kijáró *tisztelettel* fogadja be az apa hazatérő tékozló gyermekét. Te vagy ez a rendkívüli vendég, akit az Atya ily nagy tisztelettel fogad vissza az ő közösségébe, a Krisztus érdeméért.

Nálad is azokat az adományokat állítja helyre Atyád, melyekkel egykor fel voltál ruházva, mondja Kálvin. Az apa hármaskörében át neked üzen Isten: megbocsátottam neked, a fiam vagy. Veled is az történik, ami egykor Józseffel történt Egyiptomban (1Móz 41,42), s ami a tékozló fiúval történt.

a) *Hozzátki a legszebb ruhát...* Az apa visszatérő gyermekét a legszebb ruhába öltözteti. Az ókorban, ha egy király rászolgált méltóságot akart kitüntetni, akkor az illetőt egy értékes ruhával ajándékozta meg. Mennyei Atyád a legszebb ruhába, az eredeti szöveg szerint a te *első* ruhádba, a mennyei kegyelem elvesztett ruhájába öltöztet, melyet a teremtés hajnalán viseltél, s a bűnesetben levetettél. Ezt az első ruhát Jézusnak köszönd, aki keresztről aláhulló vérével tisztára, hófehérre mosott a Golgota keresztfáján. Nem koldusruhában, nem a bűn ruhájában akar látni téged mennyei Atyád, hanem a Krisztus által elnyert megigazulás ruhájában.

b) *...és húzzatok gyűrűt az ő kezére...* Allegorikus értelmezésben ez a pecsétgyűrű Isten Szentlelke. Történetünkben a pecsétgyűrű a visszanyert fiúság szimbóluma. A pecsétgyűrűvel a fiú ismét szerződéseket hitelesíthet, hiszen atyja kegyelméből újból teljhatalommal rendelkezik. Isten Szentlelke téged is szabad emberré tesz, teljhatalommal ruház fel, visszahelyez elvesztett fiúságodba, eredeti jogaidba. Mekkora méltósággal ruház fel téged a te Atyád, ha bűnbánattal térsz hozzá vissza, miként a tékozló fiú tette.

c) *...és sarut a lábaira!* Abban az időben a saru igazi luxuscikknek számított. A fiú és a szabad ember saruban, a szolga és a rabszolga mezítláb járt. A bűn szolgája ma is „mezítláb” jár. De ha megtérsz mennyei Atyádhoz, visszanyered az *Isten útjain való járás képességét*, mintegy tenyerén hordoz téged Isten, hogy „meg ne üsd a lábad”

d) *...a hizott tulkot vágjátok le...* Megtéresed valóságos örömnep a mennyekben. Isten az ő egész mennyei háztartását egybehívja a te érkezésed megünneplésére. A tékozló fiú apjának öröme is *valóságos öröm*. Fia tiszteletére mindannyian együtt örvendeznek. Abban az időben húst ritkán ettek, arra csak rendkívüli alkalmakkor került sor. Egy hizott tulok levágása az igazi örömnepnek velejárója volt. Az apa így adja mindenki tudtára, hogy fiának ismét helye van abban az asztalközösségben, melyet egykor elhagyott. Téged is asztalközösségébe hív és vár a te Atyád. Krisztus keresztfán, éretted bemutatott áldozatára emlékeztet a megterített úrasztala, mely az örök mennyei asztalközösség előrevetített képe. Térj vissza és tarts bűnbánatot, hogy méltóságodat visszanyerve a Mindenható asztalához ülhess.

A te mennyei Atyád irántad érzett végtelen örömének egyetlen oka, hogy hazatérsz. Míg távol vagy tőle, messze idegenben, a vagyonnak rád eső részét eltékozolod, istenfiúságodat eljátszod, addig *halott* vagy. De hazatérésseddel, Istenhez téréseddel *feltámadsz*. A messze idegenben, önmagad mögött minden hidat felégetve, távol mennyei Atyádtól *elvesztett* ember vagy nem csak az ő számára, de önmagad számára is. Ha hazatérsz, hozzá újból megtérsz, *meztaláltatál*, nem csak Isten talált rád, te magad is önmagadra találta. Ezért kezdenek vigadni az apa otthonában, a tékozló fiú érkezését követően. Akarod, hogy miattad is öröme legyen a mennyekben Isten angyalainak színe előtt? Akkor fordulj vissza a bűn útjáról, indulj el haza, mennyei Atyád felé, hogy megessék rajtad az ő szíve, hogy elődbe futva, nyakadba borulva csókolgasson, s örömmel mondja: „Mert ez az én fiam meghalt, és feltámadott, elvesztett, és meztaláltatott.” Ámen.

Ajánlott és felhasznált irodalom

BOVON, F.: *Das Evangelium nach Lukas*. EKK. III/3, Lk 15,1–19,27, Benzinger-Neukirchener Verlag, Düsseldorf-Zürich-Neukirchen 2001, 37–66.

ESSER, H. H.: sich erbarmen. In: Coenen, L.–Beyreuther, E.–Bietenhard, H.: *Theologisches Begriffslexikon zum Neuen Testament*. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1967, 57–59.

EICHHOLZ, G.: 3. Sonntag nach Trinitas. In: Eichholz, G.: *Herr tue meine Lippen auf*. 3., E. Müller Verlag, Wuppertal/Barmen, 1964, 306–313.

GRUNDMANN, W.: *Das Evangelium nach Lukas*. Ev. Verlagsanstalt, Berlin 1974, 311–313.

HAAR, J.: 3. Sonntag nach Trinitas, In: *Göttinger Predigtmeditationen*. 23. Jahrgang, Heft 3, Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1969, 256–263.

JEREMIAS, J.: *Die Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1962, 128–132.

KÁLVIN János *Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához*. III. Sylvester Nyomda, Budapest 1941, 99–105.

KÜHNER, A.: *Überlebensgeschichten für jeden Tag*. Aussaat Verlag, Neukirchen-Vluyn 1994, 40–41; 245–246.

LINNEMANN, E.: *Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1978, 80–87.

RATZINGER, J.–Benedikt XVI.: *Jesus von Nazareth*. Herder Verlag, Freiburg-Basel-Wien 2006, 242–248.

RENGSTORF, K. H.: *Das Evangelium nach Lukas*. NTD 3, Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1958, 183–187.

RIENECKER, F.: *Das Evangelium des Luka.*, R. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1994, 368–377.

SCHLATTER, Th.: Johannisbrotbaum In: Gutbord, K., Kücklich, R., Schlatter Th.: *Calwer Bibellexikon*. Calwer Verlag, Stuttgart 1979, 678.

SCHLATTER, A.: *Die Evangelien nach Markus und Lukas*. Calwer Verlag, Stuttgart 1965, 319–324.

VARGA Zsigmond: Lukács evangéliumának magyarázata. In: Bartha T. (szerk.): *Jubileumi Kommentár. A Szentírás Magyarázata*. Kiadja a Ref. Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest 1969, 85.

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyökössy Endre

Jézussal – a jövőbe*

Szabadító Istenünk

Egy barátommal arról beszélgettem, milyen ügyes, milyen ravasz, milyen trükkös a Kísértő! Nem tud újat teremteni, de azt cselekszi, hogy amit Isten megteremtett, azt ő összezavarja, felcseréli. Ezért nevezik őt *Diabolos*nak, azaz összedobálónak.

A jót rossznak mondja, a rosszat jónak. Mint a hamiskártyás, a fehéret hirtelen kicseréli feketére. Az Ige azt mondja: *Örüljetek az örülövel és sírjatok a síróval.* (Róm 12,15) Egyszer csak a Kísértő azt sugallja: Örülj akkor, amikor a másik sír, mert legszebb öröm a káröröm; és bosszankodj vagy éppen sírj, ha a másik örül, mert hátha ellenedre örül!

Hadd leplezzem le szilveszteri „fogását”! Ilyenkor azt sugallja: az év utolsó napján emlékezzünk mindenről, ami kellemetlen, és felejtkezzünk el mindenről, ami jótétemény volt!

A Kísértőnek, az Antiléleknek kerítője is van: a „hangulat” Vannak hangulatok, amelyek helyrehozhatatlan bolondságokra csábítanak, sőt, vannak, amelyek halálra. Vannak, amelyek összekuszálják körülöttünk vagy bennünk a dolgok rendjét.

Nos, erre is kiváló alkalom a szilveszter! De nemcsak odakint, ahol alkohollal és egyéb mesterséges módon begerjesztett hangulattal kit a bolondságokba torkolló vidámkodásra, kit a depresszió felé lökdös, hanem bennünkben – mert a Kísértő bárhol bekeríthet minket, ha hagyjuk, hogy egy-egy hangulat elhatalmasodjék rajtunk. Például *szomorkodás* a rohanó idő felett; az *öregedés* gondolata; az *eredménytelenség* kísértése, hogy lám, elmúlt egy év, és nem történt semmi... A *bánat* afőlött, amit elvesztettünk. A rettegés amiatt, ami ránk vár... Vagy éppen a hazug, okatlan *lelkesezés*, a „sose halunk meg!” magyaros könnyedsége.

Ismerem a szilveszternek ezt a hangulati kísértő-kísértését, éppen ezért egy zsoltáriró öreg bölcsöt kértem vezetőül:

Én pedig szüntelenül remélek,
és folyton dicsérlek téged.

Igazságról beszél a szám és szabadító
tetteidről minden nap,
bár nem tudom felsorolni őket.

Az Úrnak, az én Uramnak nagy tetteit
hirdetem, egyedül a te igazságodat
emlegetem.

(Zsolt 71,14–16)

---

* Gyökössy Endre: *Kézfogás a magasból* 69. Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

Ez a zsoltár végig arról beszél, hogy az Isten: Szabadító Isten. S ha ma visszatekin-
tünk az elmúlt háromszázhatvanöt napra, akkor valóban mi sem mondhatunk mást: sza-
badításának számát sem tudjuk. Igazán csak Ő tudja, hogy mikor, miből és kitől szabadí-
tott meg.

Lehet, hogy te vaksi módon azt mondtad egy melletted tíz centire elhúzó autó után:
„Na, ezt most megúsztam!” Vagy egy nagy betegségből felgyógyulva: „Most is a szívem
győzött, legyűrte a betegséget.” Vagy egy kínos szituációból kikecmeregve: „Ebből is
kievickéltem valahogy.” Vagy kicsi létedre egy nagy fölött győzve: „Mégis legyőztem!”

Valójában Isten megszámlálhatatlan szabadításai között jártál!

Sundar Singh, az indus keresztyén misszionárius élete folyamán egyszer folyóba
esett, egyszer tűzvészbe került, egyszer pedig szakadékba zuhant. Mindháromszor ki-
mentette valaki. Talán ő is azt mondta: most „megúsztam” – Ám egy későbbi betegsége
alatt nagy láza volt, és ebben a lázas állapotban látomása támadt. Újra átélte mindhárom
szabadítását. Mindháromszor ugyanazt az átvert kezet látta maga után nyúlni, tűzbe,
vízbe, szakadékba, amely kezet a kereszten ismert meg: Jézus Krisztusét.

S ha visszanézünk, mi is csak azt mondhatjuk: Igen, Uram, úgy volt, ahogy megígér-
ted. Velünk voltál minden napon.

Egyszer olvastam egy kis színdarabot, ha jól emlékszem, Jerome K. Jerome-tól. Egy
vidéki udvarházban, valahol messze a várostól népes család élt együtt, dédszülőktől
dédunokákig, tehát négy generáció. Egymást marva, egymás ellen intrikálva, olykor tit-
kosan, olykor ki-kicsapó nyíltsággal gyűlöelve egymást és az összeczártságot. És megjele-
nik egy idegen. Egy nagyon egyszerű ruhás, középkorú, szakállas, különös vándor, aki
néhány napi szállást kér, és ezért munkát ajánl fel. Ott tartják. Attól kezdve a családban
oldódni kezd a hangulat. Mert a vándor mindenkiel külön-külön beszélget, szinte min-
denki gyóntatójává válik. A közös étkezésnél is áthidalja a feszült hangulatot. A család
mindent elkövet, hogy minél tovább maguknál tartsák, hiszen néhány hét alatt megválto-
zott az életük.

Egy nap mégis, olyan váratlanul, ahogyan jött, eltűnt az idegen. Aznap este az egyik
kis unoka, akivel levetette a szekrény tetejéről a porosodó, öreg képes Bibliát – vacsora
után a Biblia köré seregleg családnek a tanítványai között ülő Jézus képére mutat. Döb-
benetes a hasonlóság.

Sokáig nézik a képet, végül a nagyapa csendesen csak, annyit mond: *Boldogok a
tisztá szívűek, mert ők meglátják az Istent.*

Igen – mi is elmondhatjuk –, velünk volt, velünk járt az Ismeretlen Ismerős! És bol-
dogok a tisztá szívűek, akik visszanéznek és meglátják és kimondják: „Igazságodról
beszél a szám és szabadító tetteidről, bár nem tudom felsorolni őket.” Másik kísértése a
szilveszternek, hogy a szomorú, fájdalmas, keserű emlékek tolnak elő és borítanak el
bennünket.

Nos, lépünk most a zsoltáros nyomába: *Egyedül a te igazságot emlegetem.*

Volt egy kedves főiskolai tanárom, aki feleltetés közben szüntelenül ezt mondogatta:
„Csak a lényeket, barátaim, a lényeket! Elég, ha a lényeket megragadják és arra emlé-
keznek.”

Tehát emlékezzünk a lényekre: az pedig maga Isten és az Ő igazsága! Hitünk mérle-
ge, hogy el tudjuk-e fogadni a szerető, de igazságos Isten kezéből az elmúlt évet, s tud-
juk-e mondani Jóbbal, mindenre: *Az Úr adta, az Úr vette el! Áldott legyen az Úr neve!*
(Jób 21b)

Mivel a zsoltáros így tudott visszanézni, azért tudhatott így előretekinteni: *Én pedig
szüntelen remélek.*

A latin közmondás: *Míg élünk, remélünk* – fordítva is igaz: *Amíg reménykedünk, addig élünk!*

De miben reménykedjék a mai ember? – kérdezhetné egy rezignált, elreménytelenedett ember. Érdemes ismét az öreg zsoltárosra figyelni: *Az Úrnak, az én Uramnak nagy tetteit hirdetem.* – Istennek pedig a legnagyobb tette – számunkra –, hogy *úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.*” (Jn 3,16). Úgy szerette ezt a világot, hogy a reménytelenség kísértésébe esett ember számára is – Jézus Krisztust adta! Ezért mi nem valamiben, hanem Valakiben reménykedünk. (Kol 1,27)

És ez számunkra a lehetőség a jövőre! Mert annak van jövője, akinek kipróbált és biztos múltja van. És Jézus Krisztusnak az van! Kétezer éves, mindent kibírt és kipróbált múltja. És aki Rá építette az életét, az nem ingoványra és nem homokra épített! Nem is csalatkozott.

Ezért lehetünk mi reménységgel annyi reménytelen ember között. Ha visszanezünk, Isten szabadító erejét, szeretetét látjuk. Ha előre – magát a Megszabadítót, Jézus Krisztust.

Ezért köszöntsük így egymást újévkor:

Bízd
Újra
Életed
Krisztusra!

Müller Dezső

Az első karácsony éjjelén

Azon az éjjelen, nagyon-nagyon régen,
sűrű sötétség fészkelte a végtelen égen,
a táj megrezdült mintha valamit hallana,
sziszegett benne a csönd dallama

Öblös mezőkön pásztorok tanyáztak
a félelem havától dideregtek, fáztak,
s míg aggódva őrizték a csekélyke nyáját
homlokuk dús árkaiban hömpölygött a bánat

De a lét göröngyös kínját viselték bátran
bukdácsoltak ugyan de nem voltak „hazátlan”
érdekelte őket a nagy mennyei juss

Ezért mikor oszlani kezdett a homály
s az ég peremén fölcsillant a fény-dagály
az ő szívükben megszületett már az Úr és Király.

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés

Csenteri Levente

Nyárádszentbenedek

Három ajándék Istentől

Alapige: 1Korinthus 13,13

Kedves ifjú pár!

Életetek egyik legáldottabb napja ez a mai – és kívánjuk, hogy a legemlékezetesebb legyen mindig –, hiszen azért jöttetek ma Isten hajlékába, mert az Ő áldásával szeretnétek elindulni a házasság útján. Modern világunkban egyre divatosabbá vált az úgynevezett „próbaházasság”, ahova nem kell Isten, nem kell áldás sem, hanem egyszerűen emberi elhatározás alapján összeköltözik a fiatal pár, és jó esetben, ha jól tudnak egyezni, néhány év múlva még Istent is bevonják ebbe a családi életbe. Isten gyermekei életéhez nem méltó az ilyen magatartás! Ti jól teszitek, hogy Vele együtt indultok! Isten rész akar venni életetek minden eseményében. Nem azért, mert neki szüksége lenne erre, hanem mert nektek van szükségetek az Ő vezetésére és áldására! A keresztyén ember Istenben bízva keresi és találja meg a társát, és Isten segítségét és áldását kérve indul el a házasság útján.

Kedves ifjú pár! Azért jöttetek el Isten hajlékába, mert nemcsak egymás előtt, hanem Isten előtt is meg akarjátok pecsételni házasságotokat. Azzal kezdtem az igehirdetést, hogy emlékezetes nap lesz ez a mai számotokra. Szüleitek, szeretteitek és rokonaitok szeme rajtatok van, imádságaik érettetek szólnak: bárcsak mindig ilyen boldogok lennétek, és legyen áldott minden nap a házasságotokban!

Ilyenkor, az út kezdetén ajándékokat kap az ifjú pár. Most, amikor Isten szólít titeket, azt akarja, hogy Ő is ajándékban részesítsen titeket. Szüleitek, rokonaitok is ajándékokkal halmoznak el e közös út kezdetén, hogy elindulásotok ígéretes legyen..., de amit Istentől kaptok, az egy egész életre szól, és a boldog házasság titka rejlik benne.

Tulajdonképpen három ajándékot nyújt át nektek Isten e mai istentiszteleten, és azt ígéri, hogy amennyiben e három ajándékot féltve őrizni fogjátok, annyiban lesz boldog a ti családi életetek.

Isten első ajándéka számotokra: a *hit*. Nem most adja Isten nektek ezt az ajándékot. Korábban átadta már, hiszen e nélkül az ajándék nélkül ti ma nem állnátok az Ő színe előtt. Úgy vezetett azonban szülők, nagyszülők hitén keresztül, hogy ti már megismertétek és befogadtátok Őt az életetekbe.

Hit nélkül az ember bizony nem látná az élet igazi értelmét. Hit nélkül más értelme van egy küzdelemnek, egy munkának, és erről az egész földi életéről vallott felfogásunknak. Másképpen viszonyul egy hitvestárs a hitvestárshoz ha hitben él, és másképpen az, akinek nincs hite. Hittel másképpen fogtok átlépni az élet akadályain, és másképpen fogtok felelősséget érezni egymás iránt.

Isten tudja, hogy a boldog házasság alapeleme a hit, ezért arra kér most titeket, hogy maradjatok meg mindig a Belé vetett hitetekben!

A második, Istentől kapott ajándékotok: a *reménység*. A reménytelen ember hamar feladja a küzdelmet az élet harcaiban, mert úgy érzi, hogy minden hiábavaló. Nem lesz

mindig ennyire felhőtlen az életetek, mint e mai nap... lesznek felhők is, talán próbák is, melyekben együtt kell kitartanotok. Reménység nélkül hamar feladnátok, de éppen a reménység fog segíteni az ilyen helyzetekben, hogy lássátok meg mindenben: Isten a javatokat akarja, és ezért érdemes mellette és egymás mellett hűségesen kitartani.

Melyik ez az éltető reménység? Az, hogy Isten az Ő gyermekeit nemcsak ebben a földi életben jutalmazza meg, hanem ez élet után örökké tartó boldogságban részesíti őket.

Végül a harmadik ajándék, amit Istentől kaptok: a *szeretet*. Az, hogy szeretitek egymást, nem kérdés, hiszen ezért vagytok ma itt. Azt kívánjuk, hogy ez az egymás iránti szeretet mindig maradjon meg közöttetek. De a boldog családi élethez ez még nem elég! Nem elég egymást szeretni, mert attól még nem lesz áldott a ti házaseletetek. Isten szeretete is ott kell éljen a szívetekben! Amennyire szeretitek Istent, annyiban lesz boldogabb és áldottabb a ti házasságotok! Mert Isten szeretete élteti és táplálja az egymás iránt érzett szeretetünket.

Hadd mondjak el most egy történetet nektek, ami arról szól, hogy miképpen kell jelen legyen az életetekben az Isten szeretete. Arról szól a történet, hogy egyszer egy ifjú pár – éppen mint ti is – az életük nagy eseményén, a házasságkötés napján a templomba indultak. Mielőtt bementek volna az Isten hajlékába, a vőlegény biztos akart lenni a menyasszony iránta táplált érzelmeiről, és rákérdezett: mondd, te kit szeretsz a legjobban? A menyasszony ekkor így válaszolt: Istent szeretem a legjobban! Hogyan – csodálkozott a vőlegény –, életünk nagy eseménye előtt állva sem én vagyok az első? Mi lesz akkor tíz, húsz, harminc év múlva? Erre így válaszolt a menyasszony: hidd el, neked is az a legjobb, ha Istent szeretem a legjobban... mert akkor mindig hűséges társad leszek, akkor mindig türelmes leszek, akkor majd tudok megbocsájtani, szeretni és mindenben melletted maradni.

Azt kívánom nektek, kedves vőlegény és menyasszony, hogy a ti házasságotokban is mindig így legyen ez: szeressétek mindennél jobban Istent, hogy egymást is mindig szeretni tudjátok, és egymásnak hű társai maradjatok.

Íme, házasságkötésetek alkalmából Isten három ajándékot nyújt át nektek: a hitet, a reménységet és a szeretetet. Fogadjátok el Istentől ezeket a lelki ajándékokat, hogy legyen házasságotok boldog, mindenben megáldott együttlét, és szolgálja mindenkor az Úr dicsőségét! Ámen.

Temetési igehirdetés

Ötvös József

Marosvásárhely-Vártemplom

Egy évszázadnál hosszabb élet

Alapige: 5Mózes 4,32–40

A kiválasztott és itt most felolvasott bibliai rész alapján véve egy *történelmi krónika*: a megélt idő, a megtörtént események írott formában való rögzítése. A most elhangzott bibliai üzenet sorai között megjelenik két nagy titok, amely az élet meghatározója.

a) Az első azt üzeni: semmi sem történik az életben az Isten tudta és akarata nélkül. Egyébként ez maga az általunk is megélt történelem.

b) A második gondolatban tárul fel az a nagy igazság, hogy Isten az embert bármilyen helyzetből meg tudja menteni, meg tudja tartani háborúban vagy tűzben, jólétben vagy nyomorúságban egyaránt. Ez pedig a történelem megélése.

Kedves gyászoló család!

Személyes vallomással kezdem ezt a vigasztaló beszédet: amikor rátaláltam erre a pár bibliai versre, amikor elolvastam, egyszerűen *belekapaszkodtam* a bibliai történetbe, hiszen özv. Czakó Józsefné, született magyargyerőmonostori báró Kemény Katalin élete egy nagy történelmi krónika. Méghozzá nagyon sok mindenben hasonló ehhez az ószövetségi történethez, hiszen Isten úgy rendezte életét, hogy átélte egy századot, egyesek szerint a legnehezebb, legcsúnyább magyar évszázadot, amikor annyi minden elveszett: ország, birtok, hírnév, s ő ebben az elvesző, elvesztő időben megtapasztalhatta – akár csak a Biblia Mózesé – szó szerint: „azért láthattad meg ezeket, hogy megtudd: az Úr az Isten!”

Ebben a bibliai krónikás leírásban előtűnik egy érdekes történelmi életkép: „a nép hallotta a tűz közepéből szólni Isten szavát, és mégis életben maradt”

Czakó Józsefné életének egyik legjellemzőbb és legtalálóbb életképe nagyon hasonlít ehhez a bibliai híradáshoz. Ő nagyon megszenvedte azt az ominózus osztályharcot, amely kitelepítette, amely elvette tőlük gyermekeik taníttatásának emberi jogát. A háború szétzúzta a családot, majd azokban az 50-es években számtalan megpróbáltatást kellett átélniük, amikor férjét koholt vádak alapján elvitték a Duna-csatornához és ő itt maradva három gyermekkel, próbált megélni, életben maradni. Kétszer is kitelepítették, s hiába volt zenei tehetség, jól képzett énekes, az osztályharc miatt nem vették fel a Maros Népi Együttesbe, még a kesztyűgyárból is eltanácsolták, s mindezek után a Biblia szavai szerint „mégis életben maradt”

Talán mindez valahol ott kezdődött, annál az ismert latin mondásnál: *nomen est omen*, amely olyan szépen fogalmazza meg – a névben ott a sorsod, a küldetésed. Már leánykori neve elég volt, hogy ártatlanul is ellenséget lásson benne a rendszer: a magyargyerőmonostori báró Kemény családnév igazán akkor indult nagy történelmi küldetésére, amikor az 1660-as évekbeli tatár fogságból hazaérkezett Kemény János leszármazottja Erdély fejedelme. S bár szerteágazóan, de ez a név átszövi Erdély történelmének majdnem négy évszázadát.

Czakó József doktorral való házassága 1939-ben még inkább meghatározta és megpecsételte életútját. Marosvásárhely egyik fontos intézménye, épülete már jó hatvan éve állami szülészet, de az igazi marosvásárhelyiek ma is csak úgy tudják: Czakó-féle szanatórium. Mert ez így fogalom volt, és az is maradt. Így íródott bele élete/életük ebbe a városba, az erdélyi magyar történelembe, s közben maga is 106 évével történelemmé vált. Száz év fölötti élete átöleli az egész erdélyi történelmet és tájat. Helységeket, ahol élt, és ismert neveket, akikkel közvetlen kapcsolatban volt.

Kolozsváron született, a kincses városban, mint Mátyás király és Bocskai István. A Czintos és Marosszenjakab közötti kastélyban nőtt fel, Nagyenyeden tanult, Malomfalváról jött férjhez Marosvásárhelyre, a '80-as évek végén fiánál lakott Németországban, és végül Budapesten hunyt el, ahol a két lánya él. Mindez jó százhat esztendő.

Talán még többet árulnak el életének szépségéről és gazdagságáról a nevek, akik között élt. Áprily Lajos volt kedvelt magántanára Nagyenyeden, aki úgy megszerettette vele az irodalmat, hogy három gyermekének testamentumként hagyott hátra egy Jevtusenkovet, éppen Áprily Lajos fordításában. Csak pár sort idézek belőle.

Eltávoznak az anyák rendre mind,
eltávoznak tőlünk halkan,
lábujjhegyen,
mi pedig alszunk,
jóllakottan, gondtalan,
mikor nekik e szörnyű óra int.
És az anyák nem hirtelenül mennek el –
csak nekünk tűnik úgy a távozásuk. (...)
Szemből könnyek fakadnak titokban,
s nézzük: csendes és szigorú sorokban
hogyan távoznak az anyák rendre mind.

A huszadik század nagy erdélyi fenoménjével, gróf Wass Alberttel nemcsak rokonok voltak, amiről féltve őrzött fénykép tanúskodik, hanem jó barátok is. Életének szép, kedves, felejthetetlen időszaka volt az, amikor tehetséges énekesként többször is felkérték a Kemény Zsigmond Társaság előadói estélyein énekelni. Abban az időben olyan nevek fémjelezték ezt az irodalmi és kulturális intézményt, mint Móricz Zsigmond, Berde Mária.

Ezt a szépen induló életet zúzta szét a háború tüze, az embertelen osztályharc ideje, és akkor valami olyasmi történt itt vele, velük, sorstársaival, erdélyi népünkkel, amiről a felolvasott bibliai üzenet így szól: „kivegyen egy népet a többi nép közül próbatételekkel, jelekkel és csodákkal, harcok árán is, erős kézzel és kinyújtott karral, nagy és félelmetes tettekkel, ahogy veletek megtette mindezt Istenetek”.

Ez a nemzedék, ez a társadalmi elit ezt a harcot, ráhozott próbatételt méltósággal és kitartással végigküzdötte, mert volt valami belső erő, ami megtartotta és erőssé tette. Ha Czakó Józsefné Kemény Katalin életének ezt a belső lelki erőforrását keressük, akkor ez a három jelölhető meg: család, nemzet, egyház.

Mélyen hívó református lélek volt, aki nemcsak meghallgatta, hanem átélte az Isten emberhez szóló üzenetét. Sőt, az átélésnél is több történt benne, gyermekeit is ebben a hitben, ebben az Istenszeretetben nevelte.

Ennek a belső lelki erőnek és méltóságos tartásnak volt látható következménye az is, ahogy megszervezte életüket, hogy a gyakori megpróbáltatások idején gyerekei ne érezzék a megaláztatást. Amikor életének ezt a szakaszát mesélték el gyermekei, nekem az erdélyi református egyház címerének regéje jutott eszembe: a pelikán, amely, ha máshol nem talál élelmet, akkor saját testéből táplálja kicsinyeit. Mindezekben az élethelyzetekben szerény és szelíd magatartásával példaképpé magasztosult. Életének 100. éve után is olyan fegyelmezett volt, hogy betegségében ápolói, segítői ezért is nagyon tisztelték.

*

Kedves testvéreim!

Természetes, mindez csak rövid, vázlatos áttekintése egy évszázadnál is hosszabb életnek. Az elhangzott bibliai rész utolsó nagy üzenete is személyes megszólításként szólal meg itt: szép ígéretek vannak benne, amelyeknek egy része beteljesedett, s amelyek ezután is élhetnek.

a) „Mivel szerette atyáidat, és kiválasztotta utódaikat, ezért hozott ki ő maga nagy erővel.” Ennél az életnél csak megismételni tudjuk: Isten nagy ereje kellett és volt vele, hogy ezt az évszázadot át- és megélhesse. A bibliai ígélet így vált valóra: Isten nagy erejével kihozta őt.

b) A másik nagy ígéret így hangzik: „hogy sokáig élhess azon a földön” Többet itt sem mondhatunk, minthogy ismételtük a Szentírás üzenetét: átélte az első világháborút, átélte a második világháborút, átküzdötte az osztályharcos időket, végigélte a diktatúrát, megélte a kelet-európai változásokat, és így lett élete, ő maga történelemmé.

c) Harmadik nagy ígéretként szólal meg a Szentírás szava: „az Úr az Isten fenn a mennyben és lenn a földön” Dr. Czákó Józsefné szül. báró Kemény Katalin ezt tudta, hitte, vallotta és megélte. Hitte, „az Úr az Isten... lenn a földön” Ezért tudta méltósággal, zokszó nélkül, hittel, szeretettel és reménységgel végigélni ezt a százhat esztendő.

De ő azt is tudta és hitte, hogy „az Úr az Isten fenn a mennyben” Ezért hisszük és valljuk most mi is: mindezt a méltóságteljes életet ott éli tovább – a mennyben. Azt az életet, amely Istennél számára elkészítettet, s amely még e földi évszázadnál is hosszabb, mert örök: örök élet. Ez adja most és mindenkor a nagy lelki vigasztalást mindnyájunknak. Ámen.

(Elhangzott Marosvásárhelyen, 2014. augusztus 25-én, özv. dr. Czákó Józsefné szül. magyaryerőmonostori báró Kemény Katalin temetésén.)

Lönnrot Illés

Égi csillag hű sugára

Égi csillag hű sugára
hívta rég a bölcseket
jászolágyon megtalálni
Azt az égi Gyermeket.
Térdre hullva adtak ott,
hálát és imádatot.

Égi csillag hű sugára
így vezérel egyre még:
hinti életünk útjára,
hinti fényét szerte szét.
Égi Ige, tiszta fény
földi éjszakánk egén.

Szent Igéd – a tiszta csillag,
Ő vezessen, Jézusunk!
Világítson lábainknak,
míg Tehozzád eljutunk.
Minden bús szem lássa meg
Égi fényességedet!

Ó, segélj, hogy Észak és Dél,
Napnyugat és Napkelet
hallja tisztán, mit izentél:
éltető beszédedet.
Minden ember üdvére
hangozzék örömhíre!

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51–53.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület
Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Dávid Zoltán
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458

